Ազգ
Azg
31 ՄԱՅԻՍ 2005 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 98 (3264)

Միշել Լեգրան. «Ֆրանսիացիները երբեք չեն ների Թուրքիային»

«Անկարային երբեք չեն ընդունի Եվրոմիություն, Ֆրանսիան միշտ դեմ կլինի դրան, որովհետեւ ֆրանսիացիները չեն մոռացել հայերի սոսկալի ցեղասպանությունը եւ երբեք չեն ների Թուրքիային Արեւմտյան Հայաստանը բռնագրավելու համար», երեկ ասել է ֆրանսիացի երգահան Միշել Լեգրանը: Նա նաեւ շեշտել է, որ Թուրքիայի նման երկիրն իրավունք չունի մտնելու եվրոպական ընտանիք, իսկ եթե Ֆրանսիայի կառավարությունն ու նախագահ Ժակ Շիրակը փորձեն պարտադրել ֆրանսիացիներին՝ իսկական հեղափոխություն տեղի կունենա:

«Իզվեստիա» թերթին տված հարցազրույցում երգահանը նշել է, որ իր պապը 1915 թվականին փախել է Արեւմտյան Հայաստանից, մի կերպ հասել Ֆրանսիա, որտեղ եւ ամուսնացել է իր ֆրանսուհի տատիկի հետ: «Այնպես որ, ես կիսով չափ հայ եմ», ասել է Լեգրանը:

Ռ. Պ.

Տարածքների վերադարձ կարգավիճակի դիմաց

Բանակցային գործընթացն արագացվում է երկու ուղղություններով՝ զինված ուժերի դուրսբերում ԼՂ հարակից շրջաններից եւ ԼՂ ապագա կարգավիճակ

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Վարշավյան հանդիպումից հետո ղարաբաղյան կարգավորման գործընթացում երեւում են նոր հնարավորություններ: Վարդան Օսկանյանի խոսքերով, ղարաբաղյան կարգավորման ներկա փուլում կա օրակարգ՝ հինգ, տասնհինգ հարցեր, եւ «այդ օրակարգի առաջընթացի դեպքում այն կարող է դառնալ փաթեթ»: Հայաստանի արտգործնախարարը նշեց, որ ԼՂ կարգավիճակի եւ ԼՂ հարակից տարածքները վերադարձնելու, փախստականների վերադարձի, անվտանգության երաշխիքների հարցերն ամուր փոխկապակցված են:

Արտգործնախարարը կարծում է, որ կարգավորման գործընթացի առանձին տարրերի հրապարակային քննարկումը կարող է դառնալ թյուրիմացությունների պատճառ եւ վնասել բանակցություններում դրական տեղաշարժերին, որոնք արձանագրվել են Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների վերջին հանդիպումից հետո: Այս մասին Օսկանյանն ասաց ՀՀ ԱԳՆ կենտրոնական ապարատի ղեկավարության եւ արտերկրում հավատարմագրված ՀՀ դիվանագիտական եւ հյուպատոսական ներկայացուցչությունների ղեկավարների տարեկան խորհրդաժողովից առաջ եւ հետո՝ լրագրողների հետ զրույցում:

Քոչարյանի եւ Ալիեւի վարշավյան հանդիպումից հետո Երեւանը եւ Բաքուն լավատեսական հայտարարություններ են անում, ճիշտ է՝ ընտրողաբար: Այսպես, եթե հայկական կողմը նշում է, որ որոշ դրական տեղաշարժ է արձանագրվել ԼՂ կարգավիճակի հարցում, ապա ադրբեջանական կողմը շեշտը դնում է ԼՂ-ի հարակից 7 շրջանների վրա՝ պնդելով, թե Երեւանը պատրաստ է դրանք վերադարձնել: Ուշագրավ է Մինսկի խմբի միջնորդներից մեկի մեկնաբանությունը: Ֆրանսիացի Բեռնար Ֆասիեն ասել է, որ ղարաբաղյան հակամարտության բանակցային գործընթացն արագացվում է երկու ուղղություններով՝ զինված ուժերի դուրսբերում ԼՂ հարակից շրջաններից եւ ԼՂ ապագա կարգավիճակ:

Տես էջ 2

ՀԱԿԻՐՃ

Արա Աբրահամյանի գլխավորած պատվիրակությունը Կուբայում

ՀԱՎԱՆԱ, 30 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այժմ նպաստավոր պայմաններ են ստեղծվել Կուբայի հետ գործարար հարաբերություններ զարգացնելու համար, եւ հարցը կոնկրետ նախագծերի իրացումն է: Այդ մասին շաբաթ օրը Հավանայում ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին տված հարցազրույցում հայտարարել է ռուսաստանցի հայազգի ձեռնարկատեր, «Սոգլասիե» ընկերության նախագահ Արա Աբրահամյանը, որն այս երկիր է ժամանել՝ գլխավորելով Ռուսաստանի բիզնեսմենների ներկայացուցչական պատվիրակությունը:

Թաթուլ Մարգարյանը հավատարմագրերն է հանձնել Ջորջ Բուշին

Վաշինգտոնում Հայաստանի դեսպան Թաթուլ Մարգարյանը մայիսի 26-ին իր հավատարմագրերն է հանձնել ԱՄՆ նախագահին: Ինչպես տեղեկացնում է ՀՀ ԱԳՆ մամլո հաղորդագրությունը, Ջորջ Բուշը բարձր է գնահատել Հայաստանի հետ բարեկամությունը եւ նշել, որ երկու երկրները կապված են բացառիկ պատմությամբ: «1991 թ. ՀՀ անկախացումից ի վեր մենք միասին ենք աշխատել ժողովրդավարական հաստատությունների եւ հարաճուն տնտեսության ստեղծման ուղղությամբ, որտեղ ՀՀ-ն վերակառուցվեր ու վերացներ 88 թ. աղետալի երկրաշարժի, ԽՍՀՄ փլուզման եւ ԼՂ հարցով սահմանակից Ադրբեջանի հետ ավերիչ պատերազմի հետեւանքները», նշվում է ԱՄՆ նախագահի ուղերձում: Բուշը բարձր է գնահատել միջազգային ահաբեկչության դեմ Հայաստանի տրամադրած օժանդակությունը, ինչպես նաեւ Իրաքում կայուն եւ ժողովրդավարական պետության կայացման անցումային շրջանին աջակցելու նպատակով հայկական ստորաբաժանման գործուղումը:

Ֆրանսիացիների «ոչը» թուլացնում է եվրոն

Կիրակի օրը Ֆրանսիայում անցկացված համաեվրոպական սահմանադրության հանրաքվեում արձանագրված արդյունքը (տեսնել էջ 7) երեկ արդեն բացասական ազդեցություն գործեց համաեվրոպական արժույթի՝ եվրոյի վրա: Միջազգային տարբեր սակարաններում եվրոն սկսեց կեսեր կորցնել դոլարի եւ միջազգային մյուս դրամանիշերի նկատմամբ: Մասնագետների կարծիքով, եվրոն կշարունակի արժեզրկվել նաեւ առաջիկա օրերին: Հանրաքվեի բացասական արդյունքը (54,87 տոկոս) մարդկանց եւ առաջին հերթին տնտեսվարողների մոտ կասկածներ առաջացրեց «եվրոպական տան» ապագայի նկատմամբ հակառակ այն հավաստիացումներին, որ պետական գործիչներն արդեն գիտեն հանրաքվեի արդյունքը շրջանցել միջնախարարական պայմանագրերով:

Հայրենակիցնե՛ր, պայքարը շարունակվո՛ւմ է

Հունիսի 2-ին, ժամը 17:00-ին Վարդան Մամիկոնյանի արձանի մոտ տեղի կունենա Արամ Կարապետյանի գլխավորած «Նոր ժամանակներ» կուսակցության հանրահավաքը:

Ն.Ժ.Կ. վարչություն

Վրեժ Մարկոսյանին հանձնվեց ԹՄՄ «Ադամանդակուռ Արարատ» շքանշանը

Կան մարդիկ, ովքեր շատ ավելի կարեւոր գործ են անում, հմուտ են, շատ ավելի մեծ արդյունքների են հասնում, սակայն բացարձակապես հրաժարվում են ոչ միայն փառաբանական խոսքերից, այլեւ ժուռնալիստներ ընդունելուց: Նրանք էժան փառքի արկածախնդիրներ չեն: Իրենք գործ են անում, կարեւոր գործ:

Այդպիսիներից է «Տիգրան Մեծ» փակ բաժնետիրական հրատարակչության նախագահ Վրեժ Մարկոսյանը: Եվ միայն բացառիկ դեպքերում կարելի է նրանց տեսնել հեռուստաէկրանին կամ թերթերի էջերում:

Այդպիսի բացառիկ դեպքերից մեկը տեղի ունեցավ երեկ Թեքեյան կենտրոնում (Երեւան, Խանջյան 50), ուր Թեքեյան մշակութային միության «Ադամանդակուռ Արարատ» շքանշանով պարգեւատրման արարողությունն էր: Այս անգամ շքանշանակիրը Վրեժ Մարկոսյանն էր, մարդ, ով համաչափ աշխատանքային ճանապարհ է անցել, մարդ, ով փաղաքական ու պորտուլիսական ջղաձիգ հատկություններ չի ունեցել երբեք, մարդ, ով եթե առաջինների թվում է եղել, ապա՝ սոսկ իր հրաշալի աշխատանքի եւ խառնվածքի շնորհիվ:

Տես էջ 8

Լիբանանի խորհրդարանի ընտրությունները

Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմից հետո սիրիական ներկայությունից ձերբազատ առաջին խորհրդարանական ընտրություններում, Բեյրութի ընտրաշրջանում բացարձակ հաղթանակ տարավ սպանված վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրիի որդին՝ Սաադ Հարիրին: Ըստ 2000 թ. ընտրական օրենքով տեղի ունեցած ընտրություններում Լիբանանի խորհրդարանի պատգամավորները կարող են ընտրվել բոլոր դավանանքներին պատկանող լիբանանցիների ձայներով: Կիրակի օրը տեղի ունեցած առաջին փուլի ընտրություններում կրկին խորհրդարանի պատգամավորներ դարձան Հակոբ Գասարճյանը (ՌԱԿ), Եղիա Ջերեջյանը (ՍԴ հնչակյան կուսակցություն), Սան Օղասաբյանը (անկախ), Սերժ Թուրսարգիսյանը (Մեքն):

Թեժ պայքար է սպասվում առաջիկա կիրակի օրը տեղի ունենալիք Լեռնալիբանանի ընտրություններում, որտեղ հանդես են գալիս տարբեր քրիստոնյա եւ դուրզի քաղաքական հոսանքների պատկանող, ինչպես նաեւ հայկական (ՀՅԴ) քաղաքական ուժեր: Այստեղ վճռորոշ դեր են խաղալու միայն վերջերս վտարանդիությունից Լիբանան վերադարձած գեներալ Միշել Աունի կողմնակիցների ձայները՝ մի կողմից Նեսիբ Լահուդի եւ Ամին Ժեմայելի միացյալ ընտրացանկի, մյուս կողմից՝ Միշել Ալ-Մուրի եւ ՀՅԴ-ակցության իշխանամետ ընտրացանկի միջեւ: Հերթականորեն ընտրությունները շարունակվելու են հյուսիսում, Բեքաայում եւ հարավում, որտեղ սիրիամետ ուժերը վստահ հաղթանակ կարող են տոնել:

Կիրակի օրը տեղի ունեցած ընտրություններին ՀՅԴ-ն չէր մասնակցում, բողոքելով գործող ընտրական օրենքի դեմ:

Հայերս կհայտնվե՞նք Գինեսի գրքում

Համազգային շուրջպար-զբոսախնջույքը ավանդական կդառնա

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Մեր ենթագիտակցության խորքերում մնացած հեթանոսական պաշտամունքի մնացորդներն արթնացան Արագած լեռան շուրջը 165 կիլոմետրանոց համաժողովրդական շուրջպարով: Սարի ու քարի պաշտամունքը հայերիս արյան մեջ է, իր ծավալներով աննախադեպ այս միջոցառումը դրա վկայությունն էր: Շուրջպարը հիշեցրեց արդեն մոռացված Համբարձման տոնը: Վերջինս ծագումով պատկանում է հեթանոսական տոնացույցին եւ նույնպես վերածվում էր համաժողովրդական տոնակատարության: Համբարձման տոնը խորհրդանշում է մեռնող ու հարություն առնող աստծուն: Եվ եթե այն զուգադրենք շուրջպարի առաքելության հետ, ապա սա եւս պիտի հարություն տա միասնության քայքայված գաղափարին, ինչի ակնկալիքն ունեն նրա կազմակերպիչները:

Թալինի տարածաշրջանի Ներքին Բազմաբերդ գյուղի մերձակայքում վաղ առավոտից բզզում էր մարդկանց բազմությունը: Մինչեւ ժամը 15-ը շատ ժամանակ կար, եւ հասկանալի երիտասարդությունն իր տարերքի մեջ էր: Այրող արեւն անգամ չկարողացավ խանգարել նրանց: Երգում էին, պարում, գնդակ ու թենիս խաղում: Արձակ դաշտում փռված վրանների մեջ ահեղները հանդարտ զրուցում էին:

Վաղ առավոտյան գյուղում 2 կով էին մորթել, շուրջպարի տարածքից քիչ հեռու գործող ցորենի հասուն արտերի վրա տարածվել էր խաշլամայի ու խորովածի հոտը: Առաջինը շուրջպարի տարածք հասածներին բուտերբրոդներ բաժանեցին, ուտելիքը շատ էր, ինչպես երբեք, եւ տոնախմբությունը նաեւ առատ կերուխում էր:

Տես էջ 4

«Ղարաբաղը դարձել է տարածքային վեճի առարկա»

Արցախի հիմնախնդիրը՝ ՄԻԺԻ-ի քննարկման նյութ

Հայաստանում անցկացված սոցիոլոգիական վերջին հարցումները ցույց են տալիս, որ արցախյան հիմնախնդիրը հայ հասարակությունը կենսական կարեւորագույն հարցերի շարքում իր կարեւորությամբ դասում է 6-7-րդ տեղում: Մինչդեռ, ինչպես նշում է սոցիոլոգ **Ահարոն Ադիբեկյանը**, նախկինում միշտ դա եղել է նշանակությամբ կարեւորագույն առաջին եռյակում:

Ըստ սոցիոլոգի, արցախյան հիմնահարցում հասարակության համար կարեւորության աստիճանի հետնահանջը կարելի է մեկնաբանել երկու ձեւով. հայ հասարակությունը կորցնում է զգոնությունը, մյուս կողմից՝ բավարարված է ռազմական գործողությունների ավարտից հետո ստեղծված իրավիճակից: Ադիբեկյանը նշեց, որ կարգավորման գործընթացի վերաբերյալ հասարակությունը բավարար չի իրազեկվում:

Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտ (ՄԻԺԻ) ոչ կառավարական կազմակերպության գործունեության մեջ կարեւորվում են Արցախի հիմնախնդիրը եւ ազգային ինքնորոշման պայքարը: Այս համատեքստում ՄԻԺԻ-ին կարեւորում է խնդրի լայն քննարկումների անցկացումը ժողովրդի շրջանում՝ նեղ ակադեմիական, քաղաքական շրջանակներից դրա դուրսբերումը, բազմակողմանի վերլուծությունը, քննարկումն ու երկխոսությունը:

Երեկ ՄԻԺԻ-ին նախաձեռնել էր «Արցախի հիմնախնդիրը, ազգային ինքնորոշման իրավունքը եւ պայքարը, տեսականության ամրապնդման խնդիրները» խորագրով քաղաքագիտական քննարկում, մասնակցությամբ ՀՀ եւ ԼՂՀ պաշտոնյաների, պատմաբանների, քաղաքագետների, սոցիոլոգների, քաղաքական գործիչների:

ՀՅԴ ներկայացուցիչ **Արամ Մանուկյանի** կարծիքով, կարգավորման ներկա փուլի համար չափազանց լուրջ քաղաքական գործոն է Բաքու-Ջեյհան նավթամուղը: Մանուկյանը նշեց, որ 1998 թ. իշխանափոխությունից հետո Հայաստանը կորցրել է լուրջ գործընկերների ի դեմս ԱՄՆ-ի, ՌԴ-ի, Ֆրանսիայի, Իրանի: Ամենալուրջ կորուստը, նախկին իշխանության ներկայացուցչի կարծիքով, ԼՂ-ի վերածումն էր սուբյեկտից օբյեկտի, «ԼՂ-ն դարձել է տարածքային վեճի առարկա»:

Մանուկյանը նշեց, որ տարբեր մոտեցումներով ԼՂ հարցի լուծումը ձեռնտու չէ ո՛չ Հայաստանի, ո՛չ էլ Ադրբեջանի գործող իշխանություններին: Նրա ասելով, կարգավորումը ձեռնտու չէ նաեւ Ռուսաստանին, որովհետեւ միայն հակամարտության չլուծվածության դեպքում կարող է Մոսկվան իր ազդեցությունը պահպանել կովկասյան տարածաշրջանում:

ԼՂՀ նախագահի խորհրդականի կարծիքով, արցախյան հարցը Հայաստանի համար ունի մեկ նշանակություն, Ադրբեջանի համար՝ այլ, ԼՂՀ-ի համար՝ բոլորովին այլ: «Ղարաբաղի ժողովուրդը պետք է փորձի ճանաչել տալ իր անկախությունը», ասաց **Մանվել Սարգսյանը**, մինչդեռ ղարաբաղյան հարցի առումով Հայաստանի հանդեպ միջազգային հանրությունն ունի պահանջներ, եւ Երեւանը փորձում է դրանք հանել օրակարգից:

ՀՀ ԱԳՆ ներկայացուցիչը հիշեցրեց գործող իշխանությունների որդեգրած երեք չափանիշները. ԼՂՀ-ի կարգավիճակն Ադրբեջանից դուրս, ՀՀ-ի եւ ԼՂՀ-ի անվտանգ միջանցք եւ անվտանգության միջազգային երաշխիքներ: **Վարուժան Ներսիսյանը** չհամաձայնեց այն տեսակետին, որ Ղարաբաղը դուրս է մնացել բանակցային գործընթացից, պարզապես «փոխվել է բանակցային ձեւաչափը»: Նա հիշեցրեց, որ եթե 1996 թ. Լիսաբոնում առաջարկվում էր բարձր ինքնավարություն Ադրբեջանի կազմում, ապա 1998 թ. իշխանափոխությունից հետո Հայաստանը բացառում է որեւէ կարգավիճակով ԼՂՀ-ի՝ Ադրբեջանի կազմում մնալը:

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Տարածքների վերադարձ կարգավիճակի դիմաց

1-ին էջից

Մայիսի 26-27-ը Մինսկի խումբը Բաքվում հանդիպումներ է ունեցել պաշտպանության եւ արտգործնախարարներ Սաֆար Աբիեւի ու Էլմար Մամեդյարովի, ինչպես նաեւ «չնախատեսված հանդիպում»՝ Իլհամ Ալիեւի հետ: Բանակցություններից միջնորդների դրական տպավորությունների մասին արտահայտվել է ռուսաստանցի համանախագահ Յուրի Մերզլյակովը՝ դրանք որակելով կառուցողական: Ըստ «Մեդիամախի», Մերզլյակովը «շատ կարեւոր» է անվանել ադրբեջանական կողմի նախաձեռնությամբ կազմակերպված հանդիպումն Իլհամ Ալիեւի հետ:

«Մեր վերջին ուղեւորությունը Բաքու միջնորդների տարածաշրջան կատարվող ավանդական այցերի շարքից չէր, դա նպատակային այց էր Ադրբեջանի արտգործնախարարի հետ հանդիպման համար: Մենք երախտապարտ ենք Ադրբեջանի նախագահին, որը համանախագահներին ընդունելու ժամանակ գտավ: Մենք ունեցանք շատ հետաքրքրական եւ կարեւոր զրույց, որը թույլ է տալիս հուսալ, որ գործընթացը հետագայում եւս զարգանալու է կառուցողական հունով», ասել է ռուս դիվանագետը:

Եթե Երեւանն ու Բաքուն, ինչպես նաեւ միջնորդները չափավոր լավատեսություն են հայտնում կարգավորման ներկա փուլի առնչությամբ, ապա նույնը չի կարելի ասել Ստեփանակերտի մասին: ԼՂՀ արտգործնախարարը, անդրադառնալով վարշավյան բանակցություններին, ասել է, որ դրանք մեծ հետաքրքրություն էին առաջացրել, սակայն ինչ վերաբերում է արդյունքներին, ապա «որեւէ հուսակ տեսանելի արդյունք չի արձանագրվել»: «Համանախագահները պնդում են, որ կա առաջընթաց: Արտգործնախարարները կարծում են, որ կարելի է խոսել առաջընթացի մասին, սակայն որն է այդ առաջընթացը՝ դեռեւս պարզ չէ: ԼՂ խնդրի հետ կապված որեւէ զարգացում կամ որեւէ նախնական պայմանավորվածություն չեն կարող կենսագործվել առանց ԼՂ ժողովրդի համաձայնության եւ մասնակցության, առանց հարցերը ԼՂՀ իշխանությունների հետ քննարկելու: Այդ իմաստով մենք պետք է հանգիստ լինենք, սպասենք գործընթացի տեսանելի արդյունքների: Առայժմ այդ արդյունքները չկան: Կան փոխադարձ լավատեսական հայտարարություններ, եւ եթե դրանք հիմք ունեն, վատ չէ», ասել է Արման Մելիքյանը:

Այս հայտարարությունը կարելի է երկու կերպ մեկնաբանել: Երեւանը Ստեփանակերտի միջոցով ազդանշաններ է ուղղում միջնորդներին, ըստ որի կարգավորման հարցում առաջին հերթին կարեւոր է ԼՂ ժողովրդի եւ ԼՂՀ իշխանությունների տեսակետները, կամ որոշակի հակասություններ կան Երեւանի եւ Ստեփանակերտի դիրքորոշումներում՝ մեթոդաբանության հարցում: Հստակ է առնվազն մեկ բան՝ կարգավորման գործընթացում Ղարաբաղը վերածվել է օբյեկտի, այսինքն՝ վեճի առարկայի Հայաստանի եւ Ադրբեջանի միջեւ:

«Վիագրայի» հաբերը կուրացնո՞ւմ են

1998 թվականից դեղորայքի շուկայում հայտնված «Վիագրայի» հաբերն օգտագործել է մոտ 20 մլն տղամարդ: Մեր մասնագետների դիտարկումներով, Հայաստանում նույնպես քիչ չէ «Վիագրա» եւ այդ տեսակի այլ հաբեր օգտագործողների թիվը, ընդ որում, մեծ թիվ են կազմում երիտասարդները:

Մ. Նահանգների առողջապահության համակարգի աշխատողները ստուգում են իրենց հասած տեղեկությունը, որ սեռական անկարողության դեմ (իմպոտենցիա) «Վիագրա» օգտագործող տղամարդկանց սպառնում է տեսողության տարբեր աստիճանի կորուստ: Մթերի եւ դեղամիջոցների վերահսկողության ամերիկյան վարչությունն արդեն իսկ բացահայտել է տղամարդկանց արտանորթային անբավարարվածության եւ շաքարախտի 50 դեպք, սակայն «Վիագրայից» կուրանալու դեպք դեռ չի արձանագրել:

«Վիագրա» արտադրող «Պֆիզեր» ընկերության նախագահ Դենիել Ոտքսը հայտարարել է, որ ամենայն հավանականությամբ որոշ փոփոխություններ կմտցնեն պատրաստուկից օգտվելու հրահանգի մեջ: «Վերահսկողության վարչության հետ քննարկում ենք դեղամիջոցի հրահանգի տեքստում մտցնել նախազգուշացում տեսողական խնդիրների առաջացման վերաբերյալ», ասել է նա, հավելելով, որ «Վիագրա» հաճախակի օգտագործող տղամարդիկ տառապում են այնպիսի հիվանդություններից, որոնք կարող են հանգեցնել տեսողության կորստի: Այս խնդրի մասին դոկտոր Հովարդ Պոմերանցի հոդվածը ապրիլին տպագրվել է նյարդաակնաբուժության խնդիրները լուսաբանող ամսագրում: Նա պնդել է, որ տեսողության վրա «Վիագրայի» բացասական ներգործությունը վաղուց է հայտնաբերվել:

Նրա ասելով, խնդիրը թույլ է ուսումնասիրված, որովհետեւ ակնաբույժի դիմող տղամարդիկ չեն ցանկանում ասել, որ իրենք «Վիագրա» են օգտագործում: Բրիտանական դեղորայքի շուկան կարգավորող գործակալության աշխատակից, դոկտոր Ջուն Ռեյնը ասել է, որ իրեն հայտնի է «Վիագրայից» տեսողական խնդիրների առաջացման 6 դեպք: Նա նշել է, որ բարդություններից խուսափելու համար տղամարդիկ «Վիագրա» պետք է օգտագործեն միայն դեղատոմսով եւ բժշկի հսկողությամբ:

Ռ. Պ.

ԱՅՑ ՎՐԱՍՏԱՆ

Ազնավուրը Ախալցխայի պատվավոր քաղաքացի

ԹԲԻԼԻՍԻ, 30 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մեծանուն շանսոնիե Շառլ Ազնավուրին շնորհվել է Ախալցխայի պատվավոր քաղաքացու կոչում, որտեղ ծնվել եւ ապրել է նրա հայրը եւ որտեղ թաղված են նրա պապն ու տատը: Մայիսի 29-ին երգիչը երեք ժամ եղել է այդ քաղաքում: Շրջանային իշխանությունների ներկայացուցիչները պաշտոնական իրադրության մեջ նրան են հանձնել այդ կոչումը հաստատող փաստաթուղթը: Ազնավուրը այցելել է այն վայրը, որտեղ ապրել են իր նախնիները. ընտանիքին պատկանող տունը չի պահպանվել: Երգիչը եղել է նաեւ տեղի հայկական դպրոցում: Ի պատիվ նրա կայացել է ինքնագործ կոլեկտիվների համերգ: Հռչակավոր երգիչը եւ կոմպոզիտորը հայտարարել է, որ «շատ զգացված է ջերմ ընդունելությունից Վրաստանում եւ շատ ուրախ է, որ հաջողվեց լինել Ախալցխայում»: Ազնավուրի ընտանիքը եւ իր հայրը մոտ 100 տարի առաջ Վրաստանից մեկնել են Հունաստան, այնտեղից Ֆրանսիա, որտեղ էլ 81 տարի առաջ ծնվել է Շառլը: Թբիլիսիում Ազնավուրին ընդունել է Վրաստանի նախագահ Սաակաշվիլին:

Սենատոր Նորմ Քոլեմանը կժամանի Հայաստան

Ամերիկայի հայկական համագումարի եւ Գաֆեսճյան հիմնադրամի օժանդակությամբ այս շաբաթ Հայաստան կժամանի սենատոր Նորմ Քոլեմանը: Եռօրյա այցի ընթացքում նա պաշտոնական հանդիպումներ կունենա երկրի ղեկավարների, ինչպես նաեւ Հայաստանում Մ. Նահանգների դեսպանի եւ այլոց հետ: Սենատորը կայցելի Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր, Գաֆեսճյան արվեստի թանգարան եւ այլ վայրեր:

Հայկական համագումարի հայաստանյան գրասենյակի տնօրեն Արփի Վարդանյանի գնահատմամբ՝ սենատորի այցը չափազանց կարեւոր է Հայաստանի համար եւ էական նշանակություն կունենա հայ-ամերիկյան կապերի ամրապնդման առումով:

«Ժառանգությունը» հանձնվեց Րաֆֆի Հովհաննիսյանին

«Ժառանգություն» ազգային-ազատական կուսակցությունը երեկ հրավիրած երրորդ համագումարում նախագահ ընտրեց Րաֆֆի Հովհաննիսյանին: Ընտրվելուց առաջ վերջինս ավելի քան մեկ ժամ խոսեց Հայաստանի 3 հանրապետությունների առանձնահատկությունների, պատմական անցուդարձերի, ինչպես նաեւ ղարաբաղյան հիմնախնդրի եւ նոր մարտահրավերների մասին, իսկ ավելի հակիրճ՝ հայ ժողովրդին համընդհանուր փոփոխությունների ենթարկելու քաղաքական հայց ներկայացրեց:

Նրա տեսակետով, Լեռնային Ղարաբաղն ինքնիշխան պետություն է եւ բանակցային գործընթացում պետք է հանդես գա որպես հակամարտող կողմ, որովհետեւ՝ «չկան ճանաչված կամ չճանաչված պետություններ, կան գոյություն ունեցող կամ չունեցող պետություններ»: Նրա առաջարկած տարբերակով պետք է Ֆիզուլին փոխանակել Մարտակերտի հետ, որից հետո բանակցություններ սկսել ազատագրված մյուս շրջանները Շահումյանի ու Գետաշենի հետ փոխանակելու մասին: Նա կարծում է, որ «պետք է հարգել փախստականների վերաբնակեցման իրավունքը», համաձայն որի ադրբեջանցիները պետք է վերադառնան Արցախ, Գետաշենից ու Շահումյանից տեղահանված հայերը եւս պետք է վերադառնան իրենց տները: Ներքաղաքական խնդիրների վերաբերյալ նրա խոսքն ավելի հակիրճ էր ու ժլատ, առանց երկարաշունչ մեկնաբանությունների:

«Ժառանգության» համագումարին հրավիրվել էին ՀՀ առաջին եւ երկրորդ նախագահները, ինչպես նաեւ ԼՂՀ նախագահը, սակայն չէին ներկայացել: Ընդդիմադիր դաշտից բացակայում էին ՀՅԴ եւ «Նոր ժամանակներ» կուսակցությունների ներկայացուցիչները:

Ռ. Պ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԴ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԷՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ոսկե մեդալի մրցավազքը կանխվել է

Քաղաքապետարանը մտադիր է վերահսկել նաեւ 10-րդ դասարանների վիճակը

Երեւանի քաղաքապետարանի ենթակայության տակ գտնվող 205 կրթական հաստատություններում հաշվարկվում է 132 հզ. 54 աշակերտ, 10 հզ. 283 ուսուցիչով: Երեւանի փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանը վերջին զանգի արարողություններից հետո փորձեց ավարտական վերագնահատումներ անել:

Դպրոցական տարեշրջանի ավարտին 240 ժամ բացակայած 14 աշակերտներ հեռացվել են դպրոցից: Հաջորդ տարի նրանք հարկադրված կլինեն քննություններ հանձնել նաեւ բացակայած առարկաներից:

Այս տարվա ոսկե մեդալակիրները չեն օգտվի որեւէ արտոնությունից: Սա բուհական քննաշրջանի ամենագլխավոր նորույթն է, որ արդեն իսկ ներգործել է կրթական համամասնությունների վրա: Անցած տարվա 52-ի փոխարեն այս ուսումնական տարվա շրջանավարտներից միայն 26-ն են մեդալի հավակնորդներ: Ոսկե մեդալի մրցավազքը դադարել է:

Մեդալակիրները հայոց լեզվից եւ մաթեմատիկայից կենտրոնացված քննություններ կհանձնեն Նիկոլ Աղբալյանի անվան դպրոցում, քաղաքապետարանի ստեղծած հատուկ հանձնաժողովի մասնակցությամբ: Նմանատիպ հանձնաժողովներ կստեղծվեն նաեւ մարզերում:

Մինչեւ նոր ուսումնական տարվա սկիզբը, ըստ փոխքաղաքապետի, դպրոցներում 952 մլն դրամի հիմնանորոգման աշխատանքներ կկատարվեն: 152 մլն դրամ էլ տրամադրվել է դասասենյակների նորոգման ու ընդլայնումների համար:

Կամո Արեյանն անդրադարձավ նաեւ քաղաքապետարանի հատուկ հանձնաժողովի կողմից այս տարի դպրոցներում իրականացվող աղմկահարույց այցելություններին: Այժմ ստուգումներն ավարտվել են թիվ 139 եւ 64 դպրոցներում: Սրանց տնօրինությունների մեղքը ուսումնական պլանների, մատենավարման, ֆինանսական ոչ ճիշտ գործառույթներ իրականացնելն է:

Նախորդ կիսամյակում այս հետազոտությունների արդյունքում 6 տնօրեններ ազատվեցին աշխատանքից, եւ 3-ը նկատողություն ստացան: Այդ հաստատություններում հայտնաբերվել են ֆինանսական կոպիտ խախտումներ 200.000-500.000 դրամի սահմաններում: Որոշ գործերի նկատմամբ դատախազությունում գործեր են հարուցվել:

Ֆինանսական խախտումների ձեռագիրը, ինչպես բացատրեց Կամո Արեյանը, նույնն է. տնօրեններն իրենց դպրոցների աշակերտության թվի վերաբերյալ ուռճացված տվյալներ են ներկայացրել, ըստ որոնց, ընդունված կարգով կատարվում է բյուջետային ֆինանսավորումը:

Դպրոցական արդեն արմատացած արատներից ամենախոցելին շարունակում է մնալ ավարտական 10-րդ դասարաններում տիրող իրավիճակը: Կրկնուսույցների մոտ պարապող աշակերտների համար կանոնավոր դպրոց հաճախելը մեծ խնդիր եւ ուսուցիչների ու ծնողների միջեւ փոխադարձ գործարքների պատճառ է դարձել: Երբեմն էլ աշակերտների «փոխանցում» է կատարվում մի դպրոցից մեկ ուրիշը, որի տնօրենն ավելի բարյացակամ է բացակայությունների նկատմամբ:

Ընդհանրապես, 10-րդ դասարաններում տիրող բարքերը քաղաքապետարանը մտադիր է առնել իր հսկողության տակ: Վերահսկվելու են, օրինակ, ատեստատների, վկայականների բաշխումն ու հաշվառումը, քանի որ այս գործընթացում առուծախի դեպքերը ոչ մեկի համար նորություն չեն:

Հիշեցնենք, որ 2 շաբաթ առաջ խորհրդարանը դպրոցներում տեսչական ստուգումներ անցկացնելու օրենքի նախագիծ էր քննարկում: Այն դեռ վերջնական տեսքի չի բերվել, բայց հավանաբար այդ կառույցը կներդրվի կրթական աշխարհում: Քաղաքապետարանի հատուկ հանձնաժողովը թերեւս արդեն իրականացնում է այդ առաքելությունը:

Իսկ ինչպե՞ս են մտադիր պայքարել ծնողների նյարդերը կաթվածահար արած ու բոլոր դպրոցները համակած դրամահավաքության դեմ:

«Դրա ժամանակն էլ կգա, մենք դպրոցներում կենդանի վերահսկում իրականացնելուն էլ կգնանք,- խոստացավ փոխքաղաքապետը,- առ այսօր որեւէ պաշտոնական հրահանգով, որեւէ որոշմամբ որեւէ տնօրենի իրավունք չի տրվում դրամահավաք կազմակերպել դպրոցում»:

Բազմիցս է ասվել եւ էլի պիտի ասվի, որ այս բոլոր վերահսկողական նախաձեռնությունները ոչինչ են, քանի դեռ չեն լուծվել ուսուցիչների սոցիալական խնդիրները, եւ դպրոցն իսկապես կրթարան չի դարձել: Այդ դեպքում ոչ շաբաթը մեկ դրամահավաք կլինի, ոչ էլ աշակերտները հարկադրված կդիմեն «թանկարժեք» կրկնուսույցների օգնությանը:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Շուրջպարը նաեւ լեռան պաշտամունքի արտահայտություն է

Միասնության շուրջպարը խանդավառությամբ անցկացվեց նաեւ Արցախում: Միջոցառման կազմակերպիչը ԼՂՀ ԿՄՍ նախարարության մշակույթի վարչությունն էր:

Շուրջպարի գլխավոր վայրը Շուշին էր՝ Ղազանչեցոց սուրբ Ամենափրկիչ եկեղեցու մոտ: Միասնության շուրջպարեր տեղի ունեցան նաեւ Գանձասարում ու Քաշաթաղում:

Ինչպես նշեց ՀԱԵ արցախյան թեմի առաջնորդ Պարգեւ արքեպիսկոպոս Մարտիրոսյանը, Արագածի շուրջը կազմակերպված պարը նախերգանքն էր մասիսյան համահայկական մեծ պարի:

Սարի շուրջը ժողովրդովի պարելը նաեւ մեկ այլ խորհուրդ ունի՝ դա լեռան պաշտամունքի զուտ հայկական արտահայտությունն է: Միջոցառման մասնակիցներից մեկն այս առնչությամբ այսպիսի առաջարկություն արեց՝ Արարատին հասնելու ճանապարհին մենք Արցախում պիտի պարենք նաեւ Քիրսի շուրջը:

Հավատանք՝ դա էլ կլինի:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

Հնդկական ֆիլմեր կնկարահանվեն Հայաստանո՞ւմ

Հնդկաստանում տարեկան նկարահանվում են 1500 ֆիլմեր, որոնցից 300-ը՝ երկրից դուրս: Այս մասին երեկ Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատում հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ հայտնեց Հայաստանում Հնդկաստանի դեսպան Դեեպակ Վոհրան, հարց տալով, թե ինչո՞ւ դրանք չեն կարող նկարահանվել Հայաստանում: Դեսպանն իր հետ Հնդկաստան է տանելու Հայաստանի տեսարժան վայրերը պատկերող ժապավեններ եւ նկարներ, որպեսզի դրանք ցույց տա ֆիլմարտադրությամբ զբաղվող ընկերությունների ղեկավարներին: Երկրորդ ուղղությունը, որ կարեւորեց Դեեպակ Վոհրան, զբոսաշրջության զարգացումն է Հայաստանում: Նա տեղեկացրեց, որ տարեկան 20 մլն մարդ Հնդկաստանից որպես զբոսաշրջիկ մեկնում է այլ երկրներ եւ կարծիք հայտնեց, որ վատ չէր լինի, եթե մի քանի հազարը գային Հայաստան:

Մամուլի ասուլիսն, ինչպես հայտնեց ՀԱՍՊ նախագահ Մարտին Սարգսյանը, նվիրված էր հայ-հնդկական տնտեսական հարաբերություններին: Խոսելով այդ մասին, Հնդկաստանի դեսպանը հայտնեց, որ 2002 թ. համեմատ երկու երկրների միջեւ ապրանքաշրջանառությունն աճել է մոտ 6 անգամ՝ 2 մլն դոլարից, ակնկալվում է, որ այս տարի կհասնի 12 մլն դոլարի: Մարտին Սարգսյանն իր հերթին տեղեկացրեց, որ 2003 թ ապրանքաշրջանառությունը կազմել է 6 մլն դոլար, 2004 թ.՝ 8,7 մլն դոլար: Հիմնական ուղղվածությունը Հնդկաստանից Հայաստան ներմուծումն է: Այս տարի սկսել է աշխուժանալ նաեւ Հայաստանից դեպի Հնդկաստան արտահանումը: Ինչպես նշեց Դեեպակ Վոհրան, հիմա Հայաստանից իր երկիր են արտահանվում ոչ միայն մետաղներ, այլեւ էլեկտրոնային եւ բարձր տեխնոլոգիական սարքավորումներ: Դեսպանի կարծիքով, հայկական գինին լավ շուկա կունենա Հնդկաստանում, ինչպես նաեւ հայկական մրգերը:

«Ազգի» հարցին, թե ի՞նչ հեռանկար ունի հայ-հնդկական համագործակցությունը ադամանդագործության ոլորտում, դեսպանը պատասխանեց, որ անցյալ տարի չմշակված ադամանդի խնդիր կար, բայց հնդիկ գործարարները որոշել են չփակել Հայաստանում հիմնադրած երկու ձեռնարկությունները: Նրա հավաստմամբ, դրանք կպահպանվեն եւ նոր ներդրումներ կկատարվեն: Երկու պայմանագիր է կնքվել Հայաստանում դեղամիջոցների եւ ավտոպահեստամասերի արտադրությունների ստեղծման վերաբերյալ: Դեսպան Վոհրայի կարծիքով, Հայաստանը տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտում մեծ ներուժ ունի: Սակայն, մեկ այլ, կաշվի մշակման ոլորտում, հակառակ գործադրած ջանքերի, համագործակցությունը չկայացավ, չնայած հիմա էլ հնդկական կաշին ներմուծվում է Հայաստան, բայց երրորդ երկրի՝ Իտալիայի միջոցով: «Այս ոլորտը թողնում եմ հաջորդ դեսպանին», ասաց Հնդկաստանի դեսպանը:

«Իմ սիրտը ես թողնում եմ այստեղ, լավ պահեք: Ես մի օր անպայման կվերադառնամ», այսպիսի հուզիչ խոսքերով խոսքն ավարտեց Հայաստանում իր պաշտոնավարման վերջին օրերն անցկացնող Հնդկաստանի «կատարելապես հայերենին տիրապետող» դեսպանը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱՆՊԱՇՏՊԱՆ ԾԱՌԵՐ

Երկիրը սղոցողները

Ցրտից պաշտպանվելու համար 1993 թ.-ից սկսած ծառասպանդը տարիների ընթացքում փոխակերպվեց, 1996-97 թթ. սկսեցին ծառերը մեզ «խանգարել» իրենց զբաղեցրած տեղերով. ֆիզիկապես անպատեհություններ էին ստեղծում:

Մատենադարանի ճանապարհի աջ կողմում՝ Կամերային թատրոնի շենքի կողքի պատի երկայնքով, էկզոտիկ մի հուշարձան կա կանգնեցված, մետաղաթիթեղյա կոմպոզիցիոն հուշարձանը նվիրված է այն ծառերին, որ ընկան մութ տարիներին մեր օջախները տաքացնելու համար: Այս հուշարձանի կողքին հիմա մեկ ուրիշը պետք է կանգնեցվի՝ այն ծառերին նվիրված, որոնք շարունակում են ընկնել հյուրանոցների կամ

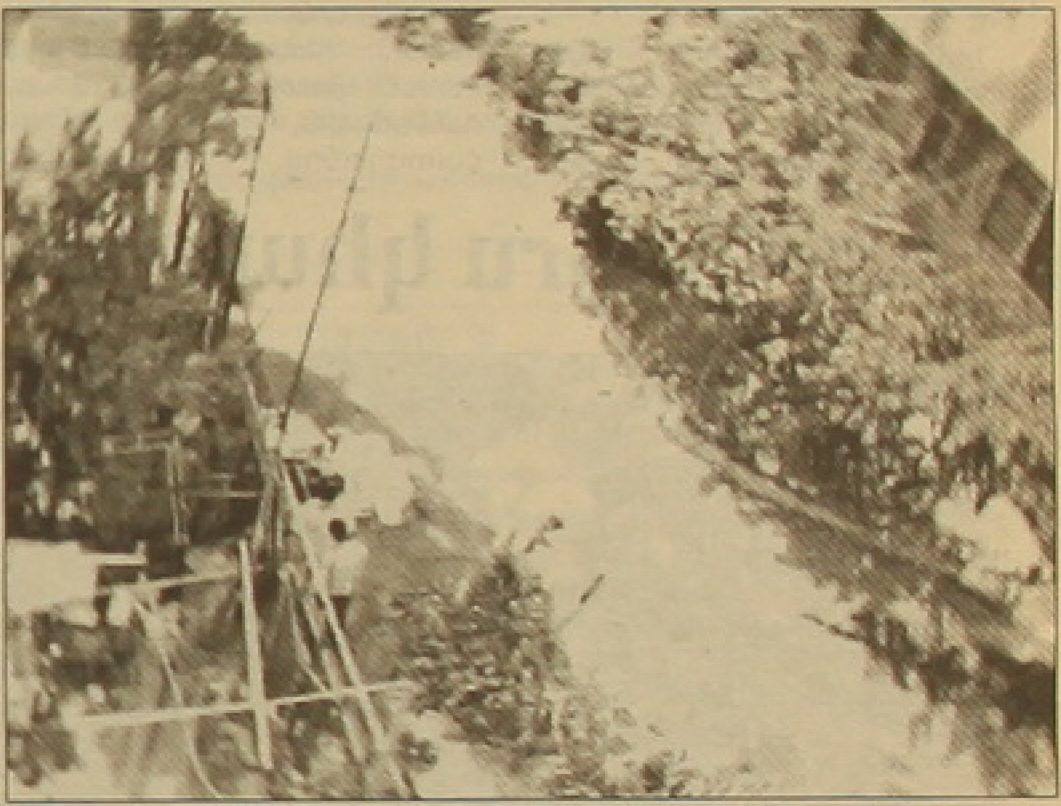

ավտոտնակների համար: Երեւանի կենտրոնում՝ Հրազդանի կիրճում, Օղակաձեւ, Հաղթանակի զբոսայգիներում, հանրապետության տարբեր վայրերում (Ստեփանավան, Ծաղկաձոր, Տավուշ, հիմա էլ Մրնաձոր) ծայր առած կանաչ տարածքների դեմ «պայքարը» սեփական ընչաքաղցությունը բավարարելու համար, մեզ կանգնեցրել է բնապահպանական աղետների դեմ: Ամերիկյան համալսարանի գիտաուսումնական կենտրոնի նորակառույցի դեմ դրկից բնակիչներն աղմուկ բարձրացրին, երբ կառույցին զոհ գնացող մի քանի ծառի փոխարեն ծրագիրը երաշխավորում էր հանգստի բացառիկ, խնամված կանաչ գոտու (մշտադալար, փուշեկու, աղմկակալ ծառեր եւ թփեր) առկայություն:

Կյանքի տարբեր պատահարներ հուշում են, որ մեր բնապահպանության նախարարության լռելյայն համաձայնությամբ կանաչ տարածքների ոչնչացումները, Ջրվեժի արգելոցի Չարենցի անվան ծառուղուց արծաթափայլ հսկայական եղեւնիների արմատահանումն ու պաշտոնյայի սրճարանային տարածքը զարդարելու համար դրանց տեղափոխումը, անհետեւանք չեն մնում, դառնում են «լավ օրինակ» եւ «ուսանելի դաս» հասարակության շարքային անդամների համար: Ամեն որ է արտոնում իրեն նման բան, երբ շահերն են պահանջում: Ծառ կտրելու համար սահմանված օրենքը նախատեսում է համապատասխան ֆինանսական տուգանքներ: Սակայն դարձյալ, երբ հետապնդվող շահը վերադասելի է, կարելի է նաեւ այդ տուգանքը վճարել եւ շարունակել սեւ գործը:

Նիկոլ Դումանի փողոցի բարձրահարկ շենքերի բակերում բնակիչները մի քանի ծառ ու թուփ էին տնկել ու ցանկապատել ժամանակին: Սեփական կալվածքում իրավունքի ազատությունը նրանցից ոմանց թույլ է տալիս ուզածդ ժամանակ սեփական ձեռքով տնկած ծառերը կտրել ու խղճի խայթ չզգալ: Շաբաթ առավոտյան (Անկախության շուրջպարի օրը՝ Մայիսի 28-ին) շրջակա շենքի վերին հարկերից բնակիչները լուռ հետեւում էին մի քանի առողջ տղամարդկանց՝ ջահել շիվերով ընկուզենու ու բալենու սղոցման գործողություններին: Աչքներիս առաջ կանաչ պտուղները վրան մատղաշ բալենին ու ընկուզենին (ասես մայրացող դեռատի կանայք) տապալվեցին գետնին: Շրջակա լռության մեջ սղոցը մեղավոր աշխատում էր, հանգիստ, անխռով, կանաչ, ջահել ճյուղերն ու փայտն առանձին-առանձին իրար վրա էին դասվում (ինչպես սպանդանոցում է մորթվող կենդանին մաշկվում ու մսակտորների վերածվում), հետո ծառերի բները հավասարեցվին գետնին ու տարածքը հլուհնազանդ հարմարվեց կառուցապատման կանոններին: Սղոցները մի կողմ քաշվեցին ու երկու օրում քարի պատերը գրկեցին տարածքը:

Մասնավոր թվացող այս երեւույթն իր խորքում սակայն ընդհանրացումներ է պարունակում: Սա հասարակական գիտակցության մեջ արմատավորվող անհոգի ու անտարբեր վերաբերմունքն է ոչ միայն բնության, մի ծառի կամ կենդանու, այլեւ հենց մարդու հանդեպ: Մարդկային այս նոր գիտակցությունն է, որ անվրդով սղոցում է մեր երկիրը, սղոցում է վերեւից ներքեւ, սղոցում է մեր ներսը, ու սղոցում բարձրաստիճան պաշտոնյայից ու պետական չինովնիկի, պատգամավորի, թե առեւտրականի, վարորդի կամ արհեստավորի ձեռքով, ինչ տարբերություն: Սղոցվում է մեր միտքը, մեր բարոյականությունը, մեր վաղվա օրը...

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՕՊԵՐԱՏԻՎ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

48-ամյա կինը մահացավ ծեծից

ՀՀ ոստիկանության ինտերնետային էջից տեղեկացանք, որ մայիսի 29-ին ոստիկանության Մաշտոցի բաժին է դիմել Բաշինջաղյան փողոցի 188 շենքի 64 բնակարանի բնակչուհի Աննա Ե-ն եւ հայտնել, որ իրենց տանը մահացել է նույն հասցեում վարձակալական հիմունքներով բնակվող, 1957 թ. ծնված Իրինա Անանյանը: Նույն օրը թիվ 109 դպրոցի մոտ, չպարզված բութ գործիքով Ի. Անանյանին ծեծել եւ մարմնի տարբեր մասերում բազմաթիվ վնասվածքներ է հասցրել 1982 թ. ծնված, նախկինում դատված Կարեն Թառոյանը, որից հետո տուժածին տեղափոխել է նշված հասցե, որտեղ էլ վերջինս մահացել է ստացած վնասվածքներից: Կարեն Թառոյանը ձերբակալված է, քննությունը վարում են Աջափնյակ եւ Դավիթաշեն համայնքների դատախազությունները:

Հիշեցում վարորդներին

ՀՀ ոստիկանությունը հիշեցնում է, որ, համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թ. հունիսի 13-ի 834-Ն որոշման, հանրապետությունում տրանսպորտային միջոցների տարեկան տեխնիկական զննումն անցկացվում է ամեն տարի հունվարի 1-ից մինչեւ օգոստոսի 31-ը, իսկ ընդհանուր օգտագործման ավտոմոբիլային տրանսպորտով կանոնավոր ուղեւորափոխադրումներ իրականացնող տրանսպորտային միջոցները, համաձայն ՀՀ կառավարության 2004 թ. հունվարի 22-ի 31-Ն որոշման, տեխնիկական զննում անցնում են տարեկան երկու անգամ:

1-ին փուլ՝ ամեն տարի մինչեւ ապրիլի 30-ը,
2-րդ փուլ՝ ամեն տարի մինչեւ նոյեմբերի 30-ը:

Մ.

ԱԶԳ

Արագածի շուրջ

1-ին էջից

Գագիկ Ծառուկյանի բեռնատարները հոթդոգեր, գարեջուր ու «Կոտայք» ջուր էին բաժանում: Խաշլաման այնքան շատ էր, որ հայկական սովորության համաձայն ոմանք լիքը ափսեները տանում էին մեքենաների մեջ, վերադարձի ճանապարհին եւ քեֆ անելու մտադրությամբ:

Հնարավոր խառը կանխելու համար ժամը 15-ից կես ժամ առաջ մարդիկ նախապատրաստական շուրջպար բռնեցին: Երաժշտությունը հնչում էր մեքենաների ռադիոընդունիչներից, ինչպես նախօրոք նախատեսված էր: Բոլորի գլխին գլխարկներ կային, եւ Արագածի լանջի ամառային պայծառ գույները հագեցել էին շուրջպարի խորհրդանիշ ծիրանագույնով:

Իսկ երբ եկավ վճռական ժամը, ոգեւորությունը հասավ գագաթնակետին: Ճիշտ է, ոչ բոլորը կարողացան հարմարվել պարի ռիթմին, պատկերն այնքան էլ ներդաշնակ չէր, բայց շուրջպարի գոնե 15 րոպեների ընթացքում մարդիկ իսկապես ապրեցին միասնանալու պատրանքը, եւ հայրենիքի սիրո զգացումը շատերի հոգում նորոգվեց: Հաջորդ անգամ Մասիսի շուրջը պարելու հնարավորության մասին հանկարծ բոլորը սկսեցին խոսել:

Համաժողովրդական շուրջպարին մասնակցում էր նաեւ հանրապետության նախագահը, չնայած նախօրոք ասել էր, որ չի մասնակցելու: Սարդարապատի տոնախմբությունից հետո Ռոբերտ Քոչարյանն իր շքախմբով եկել էր այստեղ: Փոխարենն այս օրերին Հայաստան ժամանած մեծանուն մեր հայրենակիցը՝ Շառլ Ազնավուրը չմասնակցեց շուրջպարին, հուսախաբելով շատերի սպասումները: Բոլորի հետ շուրջպարում էին նաեւ պաշտպանության նախարար Սերժ Սարգսյանը, սուպերնախարար Հովիկ Աբրահամյանը, Երեւանի քաղաքապետը, Լեռնային Ղարաբաղի նախագահ Արկադի Ղուկասյանը: Տեղանքից հարյուրավոր կմ-եր հեռու, Շուշիում իրենց հայրենակիցներին արձագանքում էին ղարաբաղցիները, միասնության խորհուրդը լրացնելով ու ընդգծելով իրենց մասնակցությամբ:

Պարողների գլխավերեւում սավառնում էին ուղղաթիռները, շուրջպարի միաժամանակյա նկարահանում էր կատարվում: Անկասկած զանգվածային պարի այսպիսի նախադեպ չկա մարդկության պատմության մեջ, եւ սրա մասին դեռ կգրվի ու ֆիլմեր կնկարահանվեն, իբրեւ հայի ռոմանտիկ հոգու արտասովոր դրսեւորում:

Շուրջպարից հետո մեկնարկեց իսկական տոնախմբությունը՝ երգ, պար, երաժշտություն: Մինչեւ ուշ երեկո մարդիկ շարունակում էին ուրախությունը: Իսկ տունդարձի ճանապարհին շատերը կանգառ էին անում Արագածի լանջի որեւէ գողտրիկ անկյունում ու շարունակում արդեն զբոսախնջույքի վերածված զանգվածային միջոցառումը: Անկանխատեսելի իրողություններ, արտակարգ պատահարներ չեղան, ինչպես շատերը մտավախություն ունեին: Մենք հավանաբար թերագնահատում ենք մեր արժանիքները, ներքին կարգապահությունը մեր մեջ էլ ամուր է, եւ եթե ցանկանում ենք, եվրոպացուց ավելի վայելուչ կարող ենք լինել: Միջոցառումից հետո տարածքն արագ մաքրվեց, Արագածի ստորոտը կրկին վերադարձավ իր գույներին:

Խցանումներ եղան միայն միաժամանակյա վերադարձի ճանապարհին, բայց տասնյակ հազարավոր մարդկանց եւ հսկայական փոխադրամիջոցների առկայության պարագայում երեւի այլ կերպ լինել էլ չէր կարող: Ամբողջության մեջ շուրջպարը լավ էր կազմակերպվել, գոնե Արագածի այդ հատվածում, միակ բացը թերեւս շարժական կիսաթափանցիկ զուգարաններն էին, որոնք բացի անհարմարությունից, նաեւ անսովոր զվարճանք պատճառեցին:

Շուրջպարից հետո մարդիկ կվերադառնան հոգսերով ու խնդիրներով լեցուն կյանքի սովորական ընթացքին, բայց գարնանային այս խելահեղ օրվա տպավորությունը մինչեւ կյանքի վերջ նրանք հաստատ կպահեն իրենց հիշողության մեջ:

Իհարկե, բոլորին չէ, որ այստեղ էր բերել միասնության հոգեւոր խորհուրդը: Շատերը եկել էին ուտելխմելու միանգամայն մարմնական սպասումներով: Նոր Նորքի թաղապետարանի ցուցակով շուրջպարին հերթագրված ուսուցիչները, օրինակ, բողոքում էին, որ միջոցառումն այդ կտրվածքով լավ չէր նախապատրաստված:

Չնայած շուրջպարի հեղինակները ժխտում են միջոցառմանը քաղաքական երանգ հաղորդելու բոլոր մեկնաբանությունները, իր ենթատեքստում այն անպայման այդպիսին էր. ծայրեծայր քաղաքականացված մթնոլորտում այլ կերպ լինել չէր կարող:

Գլխավոր դատախազի անունը հաճախ է շրջանառվում հանրապետության նախագահի հավակնորդների ցուցակում, եւ եթե իսկապես անկեղծ էր մարդկանց գնահատանքն ու ուրախությունը, ապա դատախազը հաստատ պատկառելի ընտրազանգված շահեց ապագա նախագահական ընտրություններում: Էլ չենք ասում, որ այս միջոցառումը նրա անունը ապահովագրեց բարձրաստիճան պաշտոնյաներին ստորացնող պատմության մոռացության փոշում անհետանալու վտանգից:

Նկատելի էր «Օրինաց երկրի» ղեկավար դեմքերի բացակայությունը գլխավոր տեսարաններում: «Հայլուր» լրատվական ծրագիրը հատուկ ջանք էր թափել օրվա միջոցառումները «դաշնակցականացնելու»:

Շուրջ 400 հզ. մարդ է մասնակցել շուրջպարին

Ըստ շուրջպարի կոորդինացիոն շտաբի պետ Արամ Կարապետյանի՝ ոստիկանությունից ստացված տվյալներով, շուրջ 400 հազար մարդ մասնակցել է համազգային միջոցառմանը: Արդեն փաստացի 300 հազար սերտիֆիկատ է բաժանվել, դեռ էլի մեծ պահանջարկ կա: Արամ Կարապետյանը միայն մի բառով արտահայտեց իրենց երկարատեւ աշխատանքի արդյունքը՝ կայացավ: Նրա գնահատականով, շուրջպարը ներդաշնակ ու անթերի է եղել հատկապես 151-ը 155 կմ-ի հատվածում, ուր 15 րոպեի փոխարեն մասնակիցները մինչեւ ժամը16.30-ը, ժամ ու կես պարել են: Դա քարե այբբենարանից մինչեւ Արտաշավան գյուղի ծայրամասի հատվածն է:

Առավել շքեղ են եղել մայիսի 28-ի նախընթաց օրվա միջոցառումները Արագածի հարավային, հյուսիսային, արեւմտյան ու արեւելյան կատարներին: Փրկարարական մի քանի ջոկատների տղաներ դեպի քառագագաթ Արագած վերելքը սկսել են առավոտյան ժամը 11.30-ին: Նրանք տեղ են հասել գիշերը՝ իրենց հետ տանելով հայկական այբուբենը, 20 մ բարձրությամբ հայկական դրոշները եւ խաչեր: Վերելքը հաղթահարած 30 խիզախների մեջ եղել են նաեւ լրագրողներ: Հրավառությունը սկսվել է երեկոյան ժամը 21:15 րոպեին:

Նկարահանումները 3200 մ բարձրությունից են կատարվել, -3, -7 ջերմաստիճանի պայմաններում: Վտանգավոր է եղել օպերատորների վիճակը, նրանց ամրագոտիներով կապել են, եւ նկարահանումները կատարել են ուղղաթիռներից կախված:

Երեկոյան ժամը 10-ին Արագածի փեշերին, 56 գյուղերի շրջակայքում, յուրաքանչյուր 200 մ-ը մեկ խարույկներ են վառվել: Այդ ամենը նկարահանվել է եւ շուրջպարի տեսաժապավենի հետ կուղարկվի Գինեսի կենտրոնակայան:

Այնուամենայնիվ, առայժմ այս հսկայամասշտաբ միջոցառմանը վաղ է վերջնական գնահատական տալ: Հարյուրապետներից, հազարապետերից ստացվող տեղեկությունները դեռ նոր են ամփոփվում, դեռ նախապատրաստվում է Գինեսի գրանցամատյանի փաթեթը, որ օրերս կներկայացվի Լոնդոնի կենտրոնակայան:

Շտաբի պետը չշրջանցեց նաեւ թերությունները, որոնցից գլխավորը մեքենաների խցանումներն էին հատկապես տունդարձի ճանապարհին:

Շուրջպարի շատ հատվածներում, նույնիսկ աղբի տոպրակներ բաժանելուց հետո էլ, միջոցառումից հետո տարածքն աղտոտվել է: Կոորդինացիոն շտաբը որոշել է օրերս միասնության շաբաթօրյակ կազմակերպել, կանաչ դաշտերը համազգային շուրջպարի նաեւ այսպիսի դրսեւորումներից ազատելու համար:

Հայերս կհայտնվե՞նք Գինեսի գրքում

Մենակ էր ուզում ռեկորդ սահմանել

Համաժողովրդական այս արարողության ընթացքում արտակարգ պատահար, այնուամենայնիվ, գրանցվել է: Ապարանի գյուղերից մեկի մի ուսուցիչ (Սամվել անունով) Արագած գյուղից դեպի լեռան գագաթը սեփական նախաձեռնությամբ վերելք է սկսել մայիսի 26-ին: Սակայն 3700 մ բարձրության վրա, խառնարանից մի քիչ վերեւ, լեռան արեւմտյան գագաթը տանող ճանապարհի վրա ընկել ու մնացել է: Արագածի գագաթ բարձրացած փրկարարների հաղորդմամբ՝ այդ հատվածում սառցադաշտի հաստությունը 70 սմ-1 մ է եղել, այստեղ բարձրանալ արգելվում է նույնիսկ ալպինիստներին: Իսկ ձյան շերտի հաստությունը եղել է 2,5-3 մ:

Այդ մարդն ընկած է եղել հենց սառցադաշտի մեջ, միայն ձեռքն է երեւացել:

«Սպիտակ» փրկարարական ջոկատի տղաները պատահաբար են նկատել նրան, բարձրացրել են կիսակենդան մարմինը, առաջին օգնություն ու արհեստական շնչառություն տվել: Շատ դժվարությամբ է հաջողվել վերակենդանացնել նրան եւ իջեցնել Քարե լճի բազա: Այժմ ձախորդ հավակնորդին անհանգստացնում է միայն սառած ոտքերի թմրածությունը:

Իր պատմելով, լեռան գագաթին ուժեղ փոթորիկ է սկսվել, եւ գրեթե 8 ժամ մնացել է ձյան տակ:

Կ. Դ.

ՍՏՎԵՐՈՏ ԿՈՂՄ

Շուրջպարի պատճառով մայրաքաղաքը ենթարկվել էր անտերության

Երեւանցիները մնացել էին առանց հացի եւ հասարակական տրանսպորտի

Թերեւս ոչ ոք չի վիճարկի համահայկական շուրջպար կազմակերպելու գաղափարի դրական նշանակությունը: Այլ հարց է, թե որքանո՞վ էր նպատակահարմար այդ միջոցառումը հիմա կազմակերպելը, երբ, չնայած արդեն որերորդ տարին շարունակվող տնտեսական աճին, բնակչության գերակշիռ մասի սոցիալական ծանր վիճակը շարունակում է մնալ անփոփոխ: Այնուամենայնիվ, շուրջպարն անցկացվեց, ոգեւորություն առաջացնելով նրա մասնակիցների մեջ: Ինչը, սակայն, չի կարելի ասել նրանց մասին, ովքեր մնացել էին մայրաքաղաքում:

Արդեն մայիսի 27-ի երեկոյան, ապա Հայաստանի առաջին Հանրապետության հռչակման տոնական օրը, Հայաստանի մայրաքաղաքը հայտնվել էր տրանսպորտային ներքին շրջափակման մեջ, շրջափակմանը բնորոշ հացի եւ հացամթերքների բացակայությամբ: Խանութների վաճառողներն առանց հացի մնացած հաճախորդներին ասում էին, որ հաց չի լինելու, քանի որ նախօրեին թխված հացն ամբողջությամբ ուղարկվել է շուրջպարին: Նույնն էր վիճակը նաեւ կենսական մյուս մթերքների առումով: Դրանք կամ բացակայում էին, կամ սպառվելու վրա էին:

Տրանսպորտային շրջափակումը լիակատար էր: Հերթափոխային աշխատանք ունեցող երեւանցիները հնարավորություն չունեին մեկնելու աշխատավայրեր: Հիշեցնենք, որ դրանց թվում էին բժիշկներ եւ բժշկական սպասարկման անձնակազմի, ջրմուղի, էլեկտրացանցերի, գազի համակարգի աշխատակիցներ եւ մարդիկ, որոնք պետք է այցելեին հիվանդանոցում գտնվող իրենց հարազատներին, պարզապես հյուր գնային, մեկնեին ժամանցի կամ հանգստի: Այդ հնարավորությունից նրանք այդ օրը զրկված էին եւ ստիպված էին ապավինել սեփական ոտքերին կամ լավագույն դեպքում հատուկենտ երեւացող տրոլեյբուսներին, որոնք մայրաքաղաքի ոչ բոլոր հատվածներն էին սպասարկում:

Բնականաբար հարց է ծագում, շուրջպարի կազմակերպիչները, հանձին գլխավոր դատախազի, մտածե՞լ էին այդ ամենի մասին: Եթե գլխավոր դատախազին դա այդքան չէր մտահոգում, ապա ինչո՞վ էին զբաղված վարչապետը, կառավարության մյուս անդամները, Երեւանի քաղաքապետը: Մի՞թե կարելի է 1 մլն բնակչություն ունեցող մայրաքաղաքը ենթարկել այդպիսի անտերության: Ենթադրենք, 150 կամ 200 հազար մարդ մեկնել էր շուրջպարի, բայց չէ՞ որ Երեւանում մնացել էր առնվազն 800 հազար մարդ: Հանու՞ն շուրջպարի մեկնածների նրանք պետք է հայտնվեին նման իրավիճակո՞ւմ: Հնարավոր չէ՞ր ներքաղաքային երթուղիներից յուրաքանչյուրում թողնել մեկ-երկու ավտոբուս կամ երեք-չորս միկրոավտոբուս, ընդ որում, այդ, ինչպես նաեւ հացի սպասվող դեֆիցիտի մասին նախապես տեղեկացնելով բնակչությանը:

Ցավոք, ստիպված ենք փաստել, որ անկախ այն բանից, թե համահայկական շուրջպարն ինչպես ընթացավ եւ ինչ արդյունքներ ունեցավ, մայրաքաղաքում մնացածների համար այդ օրն ուղեկցվեց տհաճ անակնկալներով, որոնք իշխանությունների կամ շուրջպարի կազմակերպիչների՝ պատասխանատվության փոքր-ինչ զգացում ունենալու դեպքում, կարող էին եւ չլինել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Ծանուցում

ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ Միժի

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Միժի-ն պահանջում է բազմակարծության ժողովրդավարական սկզբունքի հարգումը եւ պաշտպանությունը Հայաստանի Հանրապետությունում հանուն աղքատության դեմ պայքարի իրական հանրային մասնակցության եւ ժողովրդավարական պետության զարգացման

Համաշխարհային բանկը եւ նրա կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերն ու կառույցները խուսափում են հանրայնացնել Հայաստանում Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրի (ԱՀՌԾ) եւ գործընթացների վերաբերյալ այլընտրանքային տեսակետներն ու գործունեությունը, որոնց թվում նաեւ Միժի-ի տեսակետներն ու գործունեությունը /տես՝ Միժի-ի 3 մարտ 2005 Ուղերձը/:

Մարդու Իրավունքների եւ ժողովրդավարության Ինստիտուտ՝ Միժի, հայաստանյան ոչ կառավարական կազմակերպությունը՝ որպես ԱՀՌԾ գործընթացների մասնակից ներգործուն քաղաքացիական կառույց, Ընդդեմ իրավական կամայականության հայաստանյան հասարակական կազմակերպությունից առաջարկ է ստացել ներդրումով հանդես գալու նրա կողմից հրատարակության պատրաստվող «ԱՀՌԾ մասնակցություն. հայկական փորձը» գրքույկում, որի նպատակն է՝ ներկայացնել ԱՀՌԾ մշակման հայաստանյան փորձը՝ որպես հաջողված օրինակ, ինչպես նաեւ այս գործընթացի թերությունները եւ նրանից քաղված դասերը:

Նախատեսվում է, որ գրքույկը պետք է արտահայտի հնարավորինս բազմազան տեսակետներ ԱՀՌԾ փուլերի վերաբերյալ: Գրքույկը պատրաստվում է Համաշխարհային բանկի եւ Նորվեգական «Թրաստ» հիմնադրամի աջակցությամբ Հայաստանում իրականացվող «Սոցիալական պատասխանատվության եւ մասնակցային մոնիտորինգի փորձարկումն ու կարողությունների ամրապնդման մոտեցումները» նախաձեռնության շրջանակներում:

Միժի-ի կողմից տրամադրված նյութը նախատեսվում էր գրքույկում ընդգրկել ներդիրի տեսքով /տես՝ ներփակ Ա. թղթածրարը/:

Միժի-ի տեսակետն արտահայտող նյութը գրքույկի պահանջներին լիովին համապատասխան ձեւակերպումով ներկայացվել է Ընդդեմ իրավական կամայականության կազմակերպություն եւ հրատարակիչների կողմից որոշ խմբագրումներով ներառվել է գրքույկի նախագծում: Սակայն, հետագայում, 30 ապրիլ 2005-ով թվագրված նամակով /տես՝ ներփակ Բ. թղթածրարը/ ծրագրի համակարգողը տեղեկացրեց, որ ծրագիրը ֆինանսավորող Համաշխարհային բանկը մերժել է Միժի-ի ներդրումը՝ գրքույկի ընդհանուր ֆորմատին եւ նպատակադրության հետ անհամապատասխան լինելու «հիմնավորմամբ»:

Այսպիսի մոտեցումը եւ կեցվածքը Միժի-ն գնահատում է որպես բազմակողմանի եւ այլընտրանքային մոտեցումների մերժման, իրական մասնակցային սկզբունքի ոտնահարման բացահայտ դրսեւորում, եւ կասկածի տակ է առնում նախատեսվող հրատարակության անաչառությունն ու հասարականպատակությունը: Ցավոք, մեկ անգամ եւս հավաստվում է Միժի-ի 3 մարտ 2005-ի Ուղերձ - քննադատությունը. ԱՀՌԾ գործընթացներում Համաշխարհային բանկի նման շահույթ հետապնդող արտաքին կառույցի թելադրանքի ոճը ՀՀ պետության տեղական գործոնների, քաղաքականության եւ գործունեության նկատմամբ բացարձակ անընդունելի է եւ հակադրվում է ինքնիշխանության հարգման սկզբունքին:

1) Միժի-ն պաշտպանում է խոսքի ազատությունը, բազմակարծությունը, ազատ արտահայտվելու իրավունքը, որոնք հանդիսանում են ժողովրդավարության եւ մարդու իրավունքների հիմնական սկզբունքները եւ ամրագրված են ՀՀ օրենքներում ու միջազգային իրավական ակտերում: Թե ՀՀ պետությունը, եւ թե Հայաստանում գործող յուրաքանչյուր կառույց, տեղական թե միջազգային, պարտավոր է հարգել այդ սկզբունքները: Միժի-ն Համաշխարհային բանկից պահանջում է ներկայացնել այն չափանիշները, որոնց համապատասխան կատարվել է գրքույկի նյութերի ընտրությունը եւ հիմնավորել Միժի-ի կողմից ներկայացված նյութի մերժումը:

Միժի-ն ԱՀՌԾ-ը Հայաստանում չի գնահատում որպես մի հաջողված պետական ռազմավարական փաստաթուղթ եւ գործընթաց թե նպատակների, թե իրականացման եւ թե կառավարման համակարգի իմաստով: Հակիրճ օրինակի կարգով նշենք անհաջողության մի շարք խնդիրներ՝ ա) ԱՀՌԾ պետական ռազմավարությունը՝ կառավարության քաղաքականությունը, մոտ 200 էջանոց փաստաթուղթ է, որը կարելի է համարել ավելի շատ ակադեմիական աշխատություն, քան հանրային քաղաքականություն: Հետաքրքիր է, թե որոշում կայացնողներից, իրականացնողներից եւ վերահսկողներից քանիսն են այդ ԳԻՐՔՆ ամբողջությամբ կարդացել, բ) ԱՀՌԾ-ը աղքատության պատճառները չի նշում. ՀՀ-ում աղքատության հիմնական պատճառը ժողովրդավարական արդյունավետ եւ մարդու զարգացմանն ուղղված կառավարման սկզբունքի, վարքագծի եւ քաղաքականության բացակայությունն է. այդ է, որ ծնունդ է տվել եւ տալիս է աղքատության, գ) ԱՀՌԾ-ն ՀՀ օրակարգ է մտել 2000թ-ին՝ արտաքին ֆինանսական կազմակերպությունների ուղղորդմամբ եւ վարկեր տալու պայմանով, այլ ոչ հասարակության ձեւավորված պահանջարկով ու պահանջատիրությամբ: Աղքատությունը Հայաստանում խնդիր է, եւ մեծ խնդիր, բայց հասարակության պահանջով չէ, որ այն օրակարգային է դարձել. հասարակությունը մասնակիցը չէր եւ տեր չէր այդ քաղաքականությունը մշակելիս, եւ հետագա գործընթացներում էլ իրեն տեր չի զգում: Ժողովրդի զուտ իրազեկությամբ խնդիրը չի լուծվում. ժողովուրդն աղքատության հաղթահարման քաղաքականության եւ գործընթացների տեր պետք է լինի. ներկայումս այդ չէ իրականությունը եւ ժողովուրդն օտարված է այդ հանրային քաղաքականությունից եւ գործընթացներից: Իշխանությունների եւ որոշ ընտրախավերի համար այդ նաեւ գործոն է ուժային իմաստով իրենց ամրապնդման համար, իսկ աղքատության հաղթահարման համար իրական քաղաքական կամք չկա. եթե վարկերը դադարեն կամ ֆինանսական կառույցները փոխեն իրենց քաղաքականությունն ու ԱՀՌԾ-ին գումարներ չհատկացվեն եւ ուշադրություն չդարձվի, ապա վաղն իսկ ԱՀՌԾ-ն կանհետանա նույն կերպ, ինչպես դրսից մտավ ՀՀ օրակարգ՝ միթե՝ ցածից ձեւավորվի հասարակական պահանջը եւ հզորանա՝ որպես պահանջող ու վերահսկող ուժ, եւ իրական քաղաքական կամք ձեւավորվի այդ իրապես հաղթահարելու համար: դ) Թե ԱՀՌԾ փաստաթուղթը եւ թե գործընթացները ձեւական են, դրանք հանդիսանում են մի խումբ ընտրախավի ինքնակարեւորման ինքնանպատակ հնարավորությունը, իսկ ժողովուրդը դրանց տերը չէ: Ոչ ուժերի կամ շահերի բախում, ոչ էլ իրական բանակցություններ տեղի չեն ունենում. թե դրամաշնորհներ ստացողները, թե որոշում կայացնողները, թե իրականացնողներն ու վերահսկողները հաճախ նույն մարդիկ են: Սա հակասում է ժողովրդավարության սկզբունքներին: Յուրաքանչյուրի պատասխանատվությունը պետք է հստակեցված լինի. իշխանություններն իրենց կայացրած որոշումներով պատասխանատու են հասարակության ու ժողովրդի առաջ եւ հաշվետու են նրան, իսկ քաղաքացիական հասարակությունը դրա վերահսկողն ու հաշվետվություն պահանջողն է: ԱՀՌԾ գումարների մեծ մասը ուղղվում է ոչ թե հիմնական շահառու աղքատ խավին, այլ փորձագիտական եւ վարչական աշխատանքներին ե) ԱՀՌԾ նպատակներն ու գերակայությունները նույնպես դրվել են միջազգային ֆինանսական կառույցների ուղղորդմամբ՝ նեոլիբերալ ուղղվածությամբ: Որպես հիմնական նպատակ դրվել են տնտեսական աճն ու եկամուտների աճը, այլ ոչ տնտեսական ու սոցիալական զարգացումը, արդար հնարավորությունների ապահովումը, բարիքների արդար վերաբաշխումը: Երկրորդ նպատակը՝ մարդկային աղքատության կրճատումը, զուտ քանակական իմաստով է դրված եւ դուրս է թողնում մարդու ունակությունների եւ կարողությունների զարգացումը՝ կրթության որակի, մարդուժի զարգացման խնդիրը, եւ դրանց կապը տնտեսական զարգացման հետ: Ավելին, դուրս է մնացել արդյունավետ եւ ժողովրդավարական կառավարման խնդիրը, որն աղքատությունը ծնող հիմնական պատճառ է, ուստի ՀՀ-ում կառավարման զարգացումը պետք է լինի թե կենտրոնական, թե տեղական մակարդակներում հիմնական նպատակներից մեկը:

Միժի-ի գնահատմամբ, եթե Համաշխարհային բանկի համար ԱՀՌԾ-ն Հայաստանում հաջողված մի փորձ է, ապա մեր պետության համար սա ձախողում է, քանզի Համաշխարհային բանկի հետապնդած շահերը լիովին հակադիր են հայ ժողովրդի եւ պետության շահերին: ԱՀՌԾ փորձը հաջողված ցույց տալու մեր իշխանությունների (64%) եւ որոշ փոքրաթիվ տեղական ոչ կառավարական կազմակերպությունների ու կառույցների մոտեցումը եւ վարքագիծը (14%), այս իմաստով, անհասկանալի է: Համաշխարհային բանկը մարդասիրական կամ բարեսիրական կառույց չէ, այլ Բանկ, շահույթ հետապնդող թելադրող կազմակերպություն, որն աշխատում է Վաշինգտոնյան կոնսենսուսի /տես, «Տեսակետ Միժի» N 14-15, էջ 22/ սկզբունքների հիման վրա:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանում ԱՀՌԾ-ի հասարակական վերահսկողության բացակայությանը, ապա դա հիմնականում պայմանավորված է իրական մասնակցության բացակայությամբ եւ մասնակցային ինստիտուտների ձեւական բնույթով: Թե միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունները, թե հայկական իշխանությունները եւ թե որոշ քաղաքական եւ քաղաքացիական գործոններն իրական քայլեր չեն ձեռնարկում հանրային մասնակցությունը բովանդակային եւ ազդեցիկ դարձնելու համար, այլ ավելի են օտարում հասարակությանը պետական ռազմավարություններում եւ քաղաքականություններում իր կարծիքը ներկայացնելու, պաշտպանելու եւ որոշում ընդունելու գործընթացից, այդ որոշումների վրա իրապես ազդելու հնարավորությունից:

2) ՀՀ-ում գործող կառավարական եւ ոչ-կառավարական կազմակերպությունները, անհրաժեշտ է, որ հանդես գան իբրեւ ինքնուրույն պետական եւ քաղաքացիական գործոններ, եւ պաշտպանեն մարդու իրավունքները եւ ժողովրդավարության հիմնարար, ՀՀ սահմանադրական եւ օրենսդրական սկզբունքները, եւ չվերածվեն միջազգային ֆինանսական թելադրող ու տիրապետող, նյութական եւ քաղաքական շահույթ հետապնդող գործոնների գործակատարների: Մարդու իրավունքների սկզբունքները չպետք է տեղի տան ֆինանսական կազմակերպությունների քաղաքականությանը, չպետք է թույլ տալ այս ֆինանսական կառույցներին թելադրող ոճ կիրառել ինքնիշխան կառավարական եւ ոչ կառավարական կառույցների եւ մեր ինքնիշխան պետության նկատմամբ: Այսպիսով վտանգվում են թե քաղաքացիական հասարակության, եւ թե ինքնուրույն պետականության կայացումը եւ զարգացման հեռանկարները Հայաստանում:

Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտ - Միժի
Երեւան, 28 մայիս 2005
www.idhr.am

Միժի-ի ներդրումը
«ԱՀՌԾ մասնակցային գործընթաց. հայկական փորձը» գրքույկին
/վերաբերում է գրքույկի 7-րդ կետին, որն է «ԱՀՌԾ փաստաթղթի գերակայությունների առանձնացում եւ վերջնական մշակում» եւ 9-րդ կետին, որն է՝ «Մասնակցային գործընթացի դինամիկան՝ մշակումից դեպի իրականացում»/

Մարդու Իրավունքների եւ ժողովրդավարության Ինստիտուտ՝ Միժի հայաստանյան ոչ կառավարական կազմակերպությունը 2000 թվականից սկսած գիտակից եւ հանձնառու մասնակցել է ԱՀՌԾ գործընթացներին:

Անդամակցելով ԱՀՌԾ կառույցներին՝ Միժի-ն մտածել էր, որ կարող էր ազդել աղքատության հաղթահարման հանրային քաղաքականության գերակայությունների վրա: Իր չորսամյա աշխատանքի, եւ իր հետ գործընկեր մյուս հասարակական կառույցների կազմակերպած մասնակցային գործընթացների արդյունքում ամրագրվել է առաջարկված սկզբունքներից միայն մեկը՝ «աղքատության կրճատում» հասկացությունը փոխարինվել է «աղքատության հաղթահարում» հասկացությամբ: Սակայն Միժի-ի եւ իր մասնակցային գործընթացների առաջադրած բոլոր մյուս փորձերը՝ ԱՀՌԾ գերակայություն դարձնել արդար վերաբաշխումը, հավասար հնարավորությունները բոլորի համար, դուրս են մնացել պետության աղքատության հաղթահարման ռազմավարությունից: Իսկ ԱՀՌԾ գումարների մեծ մասը ուղղվում է ոչ թե հիմնական շահառու աղքատ խավին, այլ փորձագիտական եւ վարչական աշխատանքներին:

Միժի-ն Հայաստանում աղքատությունը համարում է <u>հիմնականում քաղաքական եւ հանրային կառավարման, եւ ոչ զուտ տնտեսական խնդիր:</u> Դրա հիմնական պատճառը տեսնում է Հայաստանում՝

1. պետական հանրային քաղաքականության առանցքում մարդուն՝ որպես ազատ ու ստեղծագործ էակի, գնահատման ու արժեւորման բացակայության մեջ,
2. Հայ ժողովրդի՝ ԲՈԼՈՐԻ բաղձանքները եւ շահերը անձնավորող հայեցակարգի բացակայության մեջ,
3. հասարակության փոխհարաբերության մեջ հավասարության, արդարության եւ հիմնական մարդկային սկզբունքների եւ իրավունքների բացակայության մեջ,
4. հասարակության տեւական զարգացմանն ուղղված համակեցության, համերաշխության եւ սոլիդարության իրական ժողովրդավարական սկզբունքային մեկնակետերի եւ մոտեցումների բացակայության մեջ:

Աղքատությունը Հայաստանում կարող է հաղթահարվել, եթե Հայաստանի հանրային քաղաքականություն համարվող Աղքատության հաղթահարման ռազմավարության մեջ գործոն է դիտվում մարդ-անհատը՝ իր ստեղծագործական ունակություններով հանդերձ: Եթե հասարակության ԲՈԼՈՐ՝ սոցիալական, տնտեսական, մշակութային <u>ՏԱՐԲԵՐ</u> խավերի համար <u>հավասար</u> եւ <u>արդար</u> մասնակցության ու զարգացման հնարավորություններ են ապահովվում:

Տնտեսական աճը չի կարող նպաստել հասարակությունում տարածված աղքատության, անհավասարության ու անարդարության հաղթահարմանը, այլ տնտեսական զարգացումը՝ ներդաշնակված սոցիալական, մշակութային եւ քաղաքական զարգացման հետ:

Տնտեսական, սոցիալական անհավասարության ու անարդարության վերացման համար պետք է հաղթահարել մարդու գործունեություն ծավալելուն, այդ թվում՝ տնտեսական ու սոցիալական գործունեություն ծավալելուն խոչընդոտող հանրային քաղաքականության ձեւավորման, կրթության, կառավարման ու դատաիրավական համակարգերի թերություններով պայմանավորված հնարավորությունների անհավասարությունը:

Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտ - Միժի

Ա. թղթածրարը

ԸՆԴԴԵՄ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ԿԱՄԱՅԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԿ
FUND AGAINST VIOLATION OF LAW
ОО ПРОТИВ ПРАВОВОГО ПРОИЗВОЛА

65/4
30.04.2005 թ.

Մարդու իրավունքների եւ
ժողովրդավարության ինստիտուտ ՀԿ

Հարգելի գործընկերներ

«ԱՀՌԾ հայաստանյան փորձը» գրքույկի համար Միժի-ի ներկայացրած նյութը ներկայացվել էր գրքույկի նախագծի մեջ համարյա առանց փոփոխության: Սակայն Համաշխարհային բանկի կողմից գրքույկի նախագծի խմբագրման արդյունքում դուրս են մնացել Միժի-ի ներկայացրած եւ մի քանի այլ ներդիրներ: Սա հիմնավորվել է ներդիրների անհամապատասխանությամբ գրքույկի ընդհանուր ֆորմատի եւ նպատակադրության հետ:

Քանի որ գրքույկը հրատարակվում է Համաշխարհային բանկի եւ Նորվեգական «Թրաստ» հիմնադրամի աջակցությամբ Հայաստանում իրականացվող «Սոցիալական պատասխանատվության եւ մասնակցային մոնիտորինգի փորձարկումն ու կարողությունների ամրապնդման մոտեցումները» նախաձեռնության շրջանակներում, Համաշխարհային բանկն ունի գրքույկի վերջնական տարբերակի խմբագրման լիազորությունը:

Ծրագրի համակարգող՝ [signature] ՏԱԹԵՎԻԿ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Ֆինանսներ

Center for Agribusiness and Rural Development (CARD)

Vacancy Announcement 05-06

The Center for Agribusiness and Rural Development (CARD) is a foundation registered in Oct 2004. It will assume activities of the USDA Marketing Assistance Project aimed to assist farmers and agribusinesses in producing, marketing, and exporting food and related products to increase incomes, create jobs, and raise the standard of living for rural Armenians through provision of an integrated package of technical, financial, and marketing assistance. To fulfill these programs the following positions are announced:

Opening Date: May 30, 2005
Closing Date: June 06, 2005, 18:00 PM

Senior Driver
Under the direct supervision of the CARD Administrative Services Manager, drives office vehicle for the transport of authorized personnel within the city and outside in the regions, and provides for day-to-day maintenance of CARD vehicles.

Driver
Under the direct supervision of the CARD Administrative Services Manager, drives office vehicle for the transport of authorized personnel within the city and outside in the regions.

This position is located within CARD s Administrative Services Department.

Detailed job descriptions and requirements may be found at: www.usda.am/job. Please send a CV highlighting the experience, with the names of 3 references and a cover letter to the following address: cardjobs@usda.am, or deliver a hard copy to USDA MAP office to the address: 74 Teryan St., Yerevan (building of Ag. Academy, entrance from Teryan St.). Please clearly indicate the position you apply for.

No phone calls please. Only selected eligible candidates will be contacted for an interview.

Պահպանեք գազի սարքերից օգտվելու կանոնները

«Հայաստանի հրշեջ անվտանգության մասնագիտացված ծառայություններ» իրավաբանական անձանց միության խորհրդի կողմից, նպատակահարմարության տեսակետից, նորից ուզում ենք հայտնել՝ բնական գազով գազիֆիկացված բազմաբնակարան շենքերի, բնակարանների, առանձնատների, հասարակական եւ (կամ) կոմունալ կենցաղային նշանակության բնական գազ սպառող բաժանորդներին: Նախքան օգտվելը բնական գազի սարքավորումներից, պետք է օդափոխել շինությունը, որտեղ տեղադրված են գազի սարքավորումները:

Գազի սարքերից այս օրերին բնակիչ-բաժանորդներն օգտվում են գազի ջրատաքացուցիչից: Նախքան ջրատաքացուցիչից օգտվելը պետք է ստուգել ծխնելույզի քարշի առկայությունը լուցկու միջոցով:

Քարշի առկայության դեպքում ջրատաքացուցչի թասակի ճեղքին մոտեցրած վառվող լուցկու բոցը թեքվում է դեպի թասակի ներսը: Արգելվում է ջրատաքացուցչից օգտվել, եթե թասակին մոտեցրած վառվող լուցկու բոցը հանգչում է, կամ թասակից թեքվում է դեպի դուրս:

Հարգելի հայրենակիցներ, գազի սարքավորումների օգտագործման ժամանակ ծխատարի վատ քարշի պատճառով կարող է առաջանալ թունավորում: Թերայրման հետեւանքով առաջանում է ածխածնի օքսիդ (շմոլ գազ), որն ուժեղ թունավոր գազ է, եւ որի աննշան քանակության առկայությունը շինությունում կարող է թունավորման պատճառ դառնալ:

Ծխաօդատար ուղիների տեխնիկական սպասարկման, ստուգման աշխատանքները պետք է իրականացվեն հետեւյալ պարտադիր պահանջներով՝

- Ծխաօդատար ուղիների հերմետիկություն, քարշի ստուգում:
- Ծխաօդատարի մաքրում մրից եւ կողմնակի առարկաներից (ծանրոցային միացված մետաղական խոզանակի միջոցով):
- Ծխաօդատար ուղիների տանիքից դուրս հանելը պահանջվող բարձրությամբ:
- Ծխնելույզների միջեւ հակահրդեհային բաժանումների առկայություն:
- Հորիզոնական թիթեղյա ծխատարի միացում հերմետիկ վիճակում, ինչպես նաեւ այլ պահանջվող ծխնելուզագործական աշխատանքներ:

Խորհուրդ է տրվում բնակիչ-բաժանորդներին խնճնակամ չիրականացնել ծխատար ուղիներին ավելորդ դիմադրությունների տեղադրում, սահմանված տրամագծի փոփոխում եւ այլ արհեստական սահմանափակումներ:

Ձեր անվտանգությունը ձեր ձեռքում է:

«Ակտի» վկայագրումով ծխաօդատար ուղիների մաքրման, վերանորոգման աշխատանքներ կատարելու համար կարող եք զանգահարել հետեւյալ հեռախոսահամարով՝ 58-63-72:

Սիրելի հայրենակիցներ, հոդվածն ընթերցելիս ընկալել որպես նպատակահարմարության տեսանկյուն:

«ՀՀԱՄԾ» ԻԱՄ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՈՉ պաշտոնական հրապարակում

Դրամավարկային տեղեկատու

Մայիսի 20-26-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան աճել է 4 մլրդ 121 մլն դրամով եւ մայիսի 26-ին կազմել 135 մլրդ 967 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 747 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվներն աճել են 4 մլրդ 868 մլն դրամով:

Մայիսի 13-20-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածը նվազել է 3 մլրդ 425 մլն դրամով եւ մայիսի 20-ին կազմել 281 մլրդ 850 մլն դրամ (ընդգրկված են 20 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել է 2 մլրդ 296 մլն դրամով, կազմելով 98 մլրդ 301 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդներն աճել են 393 մլն դրամով եւ կազմել 37 մլրդ 30 մլն դրամ: Դրամով ժամկետային ավանդները նվազել են 214 մլն դրամով եւ կազմել 17 մլրդ 804 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդները նվազել են 1 մլրդ 308 մլն դրամով եւ կազմել 128 մլրդ 715 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 64 մլրդ 815 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ նվազել են 687 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 63 մլրդ 901 մլն դրամ (նվազումը՝ 621 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Մայիսի 20-26-ն ընկած ժամանակահատվածում թողարկվել են 500 մլն դրամի 52-շաբաթյա ՊՊ՝ 4,8813 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ եւ 477 մլն 497 հազ. դրամի 26-շաբաթյա ՊՊ՝ 4,9060 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ եւ մարվել 500 մլն դրամի 47-շաբաթյա ՊՊ՝ 4,9411 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ն ներգրավել է 1 մլրդ 400 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 1,75 տոկոս տոկոսադրույքով եւ մարել 1 մլրդ 600 դրամի ավանդ՝ տարեկան 1,75 տոկոս տոկոսադրույքով:

Արտարժույթի շուկա

Մայիսի 20-26-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ փոխարժեքն արժեւորվել է 0,73 տոկոսով՝ 449,30 դրամից հասնելով 446,06 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 49,595 հազ. ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 447,50 դրամ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ն գնել է 2 մլն ԱՄՆ դոլար՝ 445,94 դրամ փոխարժեքով:

ՀՀ ԿԲ ՄԱՄՈՒԼԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄՐՑԱԿՑԱՅԻՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ-ՄԲԱՊՁԲ-05/4 ծածկագրով կազմակերպում է մրցակցային բանակցություններ՝ **ՀՀ ԿԱ մաքսային պետական կոմիտեի կարիքների համար էլեկտրոնային տատիկ ավտոմոբիլային կշեռքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 775 ՀՀ դրամ փոխանցել «Միջինվեստբանկ» ՓԲԸ, Հ/Հ 175004670790, «ԳՈՀԱԿ» ՍՊԸ-ին և սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետևյալ հասցեով՝ ք.Երևան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 289325 Ա. Ղազարյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաև անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչև դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 14:00-ն:

ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի նիստում

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը մայիսի 27-ի նիստում ԿԲ գործառնությունների տոկոսադրույքները թողեց անփոփոխ. կնքվող ռեպո-համաձայնագրերի տոկոսադրույքը՝ տարեկան 3,75, տրամադրվող լոմբարդային վարկերինը՝ 16, իսկ ներգրավվող ավանդներինը՝ 1,75 տոկոս:

***

Կենտրոնական բանկի մամուլի ծառայությունը հրապարակում է ապրիլի 29-ից մայիսի 12-ն ընկած ժամանակահատվածում ձեւավորված մակրոտնտեսական իրավիճակի եւ ֆինանսական շուկայի միտումների մասին.

Մակրոտնտեսական իրավիճակը Ըստ Ազգային վիճակագրական ծառայության պաշտոնական տվյալների, մայիսի 1-10-ը գրանցվել է 0.11% գնաճ:

Ապրիլի 29-ից մայիսի 12-ն ընկած ժամանակահատվածում բյուջեի միջին օրական հարկային եկամուտները կազմել են մոտ 1 մլրդ 133 մլն դրամ:

Դրամավարկային հաղորդակցություն Ապրիլի 29-ից մայիսի 12-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազան աճել է 3 մլրդ 910 մլն դրամով՝ կազմելով 131 մլրդ 235 մլն դրամ: Փողի բազայի աճն ուղեկցվել է ԶԱԱ-ի 2 մլրդ 184 մլն դրամ եւ ԶՆԱ-ի 1 մլրդ 726 մլն դրամ աճով:

ԶԱԱ-ի աճը պայմանավորված է եղել ԿԲ կողմից արտարժույթի շուկայից 2 մլրդ 744 մլն դրամին համարժեք արտարժույթի ձեռքբերմամբ: Վերջինիս զուգահեռ վճարվել են արտաքին պարտքի տոկոսագումար եւ անդամակցության գումար՝ համապատասխանաբար 132 մլն դրամ եւ 17 մլն դրամ գումարների չափով: Այլ ակտիվները նվազել են 411 մլն դրամով:

ԶՆԱ-ի աճը պայմանավորված է եղել կառավարության պարտավորությունների աճով, որը կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի 3 մլրդ 175 մլն դրամ ծախսման, ԿԲ արժեթղթերի պորտֆելի 150 մլն դրամ գումարի չափով նվազման եւ 971 մլն դրամ գումարի չափով կառավարության դեպոզիտների աճի արդյունք է: Այս ընթացքում բանկերի պարտավորությունները նվազել են 575 մլն դրամով՝ ի հաշիվ մոտ 2 մլրդ դրամի հակադարձ ռեպո գործարքի կնքման եւ 4 մլրդ 50 մլն դրամ ավանդի ներգրավման, որոնց զուգահեռ մարվել են ավանդ եւ հակադարձ ռեպո գործարքներ՝ համապատասխանաբար 4 մլրդ 650 մլն դրամ եւ 833 մլն դրամ գումարների չափով: Զուտ այլ ակտիվներն աճել են 252 մլն դրամով:

Մայիսի 6-ին նախորդած շաբաթվա ընթացքում փողի զանգվածն (առանց կուտակված տոկոսների) աճել է 4 մլրդ 487 մլն դրամով եւ կազմել 286 մլրդ 821 մլն դրամ: Շրջանառության մեջ եղած կանխիկն աճել է 3 մլրդ 440 մլն դրամով, իսկ ավանդներն աճել են 1 մլրդ 47 մլն դրամով: Ցպահանջ արտարժութային ավանդները նվազել են 2 մլրդ 280 մլն դրամով, իսկ ցպահանջ դրամային ավանդներն աճել են 426 մլն դրամով: Ժամկետային արտարժութային ավանդներն աճել են 3 մլրդ 29 մլն դրամով եւ կազմել 65 մլրդ 782 մլն դրամ: Պայմանավորված վերոգրյալով՝ դրամային զանգվածն աճել է 3 մլրդ 739 մլն դրամով եւ մայիսի 6-ին կազմել 158 մլրդ 642 մլն դրամ:

Ֆինանսական շուկայի միտումները Այդ ժամանակաշրջանում թղթակցային հաշիվների միջին մակարդակը կազմել է 23,543 մլն դրամ, իսկ պարտադիր պահուստավորումը՝ 16,608 մլն դրամ:

Հաշվետու ժամանակահատվածում ներքին արժութային շուկայում, ՊՊ առաջնային եւ երկրորդային շուկաներում դիտվել են հետեւյալ միտումները:

Ներքին արժութային շուկա Արտարժութային շուկայում առեւտրային բանկերի կողմից իրականացված գործառնությունների համախառն ծավալը կազմել է 114 մլն ԱՄՆ դոլար, որից 60 մլն ԱՄՆ դոլարի առք եւ 54 մլն ԱՄՆ դոլարի վաճառք՝ համապատասխանաբար 444.34 եւ 447.85 դրամ միջին կշռված փոխարժեքներով:

Նշված ժամանակահատվածում արտարժույթի շուկայում ձեւավորված ՀՀ դրամի փոխարժեքը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է 3.40%-ով՝ 439.25 դրամից մեկ ԱՄՆ դոլարի դիմաց հասնելով մինչեւ 454.69 դրամի:

ՊՊ առաջնային շուկա Տեղի է ունեցել ՊՊ-երի 2 թողարկում: Առաջին շաբաթվա ընթացքում տեղաբաշխվել է 28-շաբաթյա պարտատոմս՝ 1 մլրդ դրամ ծավալով, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 1 մլրդ 532 մլն դրամ (153.24%)՝ արդյունքում ձեւավորելով 5.03% միջին կշռված եկամտաբերություն: Երկրորդ շաբաթվա ընթացքում տեղաբաշխվել է 5-ամյա պարտատոմս՝ 1 մլրդ դրամ ծավալով, որի նկատմամբ պահանջարկը կազմել է 1 մլրդ 309 մլն դրամ (130.90%)՝ արդյունքում ձեւավորելով 6.6771% միջին կշռված եկամտաբերություն:

ՊՊ երկրորդային շուկա Իրականացվել է 3 մլրդ 127 մլն դրամի գործարք 5.33% միջին կշռված եկամտաբերությամբ: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 1 մլրդ 541 մլն դրամի գործարք՝ 4.76%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 1 մլրդ 586 մլն դրամի գործարք՝ 5.89%-ով:

Միջբանկային ռեպո գործառնություններ Միջբանկային շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը կազմել է 6 մլրդ 276 մլն դրամ՝ 3.07% միջին կշռված տոկոսադրույքով: Առաջին շաբաթվա ընթացքում իրականացվել է 3 մլրդ 351 մլն դրամ ծավալով ռեպո գործարք՝ 2.91%-ով, երկրորդ շաբաթվա ընթացքում՝ 2 մլրդ 925 մլն դրամ ծավալով գործարք՝ 3.26%-ով:

Հաջորդ երկշաբաթյա ժամանակահատվածի ծրագրավորում Մայիսի 13-26-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի բազայի ցուցանիշը կկազմի 133 մլրդ 339 մլն դրամ:

Ըստ ծրագրավորման, երկշաբաթյա ժամանակահատվածում ԶԱԱ-ի ցուցանիշը կնվազի 466 մլն դրամով: Նախատեսվում է արտաքին պարտքի եւ անդամակցության գումարի վճարում՝ համապատասխանաբար 1 մլրդ 330 մլն եւ 267 մլն դրամ գումարի չափով: Այլ ակտիվները կնվազեն 219 մլն դրամով:

Կառավարության զուտ պարտավորությունների ցուցանիշը, ըստ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարության բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի տվյալների, կաճի 3 մլրդ 90 մլն դրամով՝ պայմանավորված կենտրոնական գանձապետարանի միասնական հաշվի մնացորդի 3 մլրդ 945 մլն դրամ գումարի ծախսմամբ, կառավարության դեպոզիտների 771 մլն դրամ աճով եւ ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի պորտֆելի 84 մլն դրամ գումարի չափով նվազմամբ: Բանկերի պարտավորությունները կնվազեն 239 մլն դրամով եւ կկազմեն 6 մլրդ 692 մլն դրամ: Նախատեսվում է մոտ 2 մլրդ դրամի ավանդի զուտ ներգրավում՝ 1 մլրդ 361 մլն դրամ գումարի չափով հակադարձ ռեպո գործարքի մարման պարագայում: Այլ ակտիվները կնվազեն 281 մլն դրամով: Վերոհիշյալ փոփոխությունները կհանգեցնեն ԶՆԱ-ի 2 մլրդ 570 մլն դրամի աճի:

Այսպիսով, նկատի ունենալով ավտոնոմ հոսքերի գնահատականները, երկշաբաթյա ժամանակահատվածում փողի բազայի ցուցանիշը 133,339 մլն դրամ ապահովելու նպատակով, ԿԲ-ի կողմից կներարկվի նվազագույնը 1 մլրդ 300 մլն դրամ՝ իրականացնելով կամ արտարժույթի, կամ պետական արժեթղթերի առքի գործառնություններ: Հաշվի առնելով վերոհիշյալը, ինչպես նաեւ մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը եւ ֆինանսական շուկաներում առկա միտումները՝ ԿԲ խորհուրդը որոշեց տոկոսադրույքները թողնել անփոփոխ՝ բանկերից ներգրավված ավանդների համար՝ 1.75%, ռեպո համաձայնագրերի համար՝ 3.75%, լոմբարդային վարկերի համար՝ 16%: 13.05.2005թ.

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

«Մենք ազատագրեցինք Մարտակերտը եւ Ստեփանակերտից միայն 8 կմ էինք հեռու»

Ռահիմ Ղազիեւը պատմում է, թե ինչպես էին ադրբեջանցի բարձրաստիճան պաշտոնյաները թալանում-վաճառում հայերի ունեցվածքը

Ադրբեջանի պաշտպանության նախկին նախարարներից Ռահիմ Ղազիեւը, որը պետական դավաճանության մեղադրանքով շուրջ 10 տարի անցկացրեց բանտում եւ ընդամենը 2 ամիս առաջ ներում ստացավ, «Իրական Ադրբեջան» էլեկտրոնային թերթի վերջին 3 համարներում տպած հարցազրույցում ուշագրավ մանրամասներ է պատմում, թե ինչպես դավաճանաբար հայերին հանձնվեցին Շուշին եւ Լաչինը, ինչպես Խոջալուի բնակիչները դարձան Բաքվի խարդավանքների զոհը, ինչպես էին բարձրաստիճան պաշտոնյաները ծախում հայկական բնակավայրերի, մասնավորապես Մարտակերտի շրջանի ունեցվածքը: Անշուշտ, Ղազիեւի մեկնաբանություններին պետք է վերաբերվել վերապահումներով: Հավանաբար ընթերցողին իր պատմածները համոզիչ դարձնելու նպատակով Շուշին դավաճանաբար հայերին հանձնելու մեջ մեղադրված նախկին նախարարը հաճախ է օգտագործում «երդվում եմ ալլահով», «երդվում եմ հորս գերեզմանով» եւ նմանօրինակ արտահայտություններ:

Այն բանից հետո, երբ «մայիսի 9-ին մերոնք փախան Շուշիից», Ղազիեւը մեկնում է Մոսկվա՝ Պավել Գրաչովի մոտ. «Երդվում եմ ալլահով, ես նրա առաջ ծնկի իջա եւ սկսեցի աղաչել. «Փաշա՛, մենք չենք ցանկանում կռվել ռուսների դեմ: Մենք տեխնիկա չունենք, մեզ զինամթերք վաճառի»: Երկար զրույցից հետո նա զանգահարեց չորրորդ բանակի հրամանատարին եւ հրամայեց. «Մինիստր Ղազիեւին փոխանցիր 10-ական տանկ եւ զրահամեքենա»:

Պավել Գրաչովը, որը հայկական իրականության մեջ ընկալվում է որպես հայ ժողովրդի բարեկամ, Ղազիեւի պատմելով՝ 1992 թ. մայիսին Շուշիի անկումից հետո զինամթերքով եւ զինվորականներով օգնել է Ադրբեջանին, մասնավորապես Ադրբեջանում տեղակայված 4-րդ բանակի 37 սպաներ են նախապատրաստել շուրջ 2700 ադրբեջանցիների՝ Շուշին հետ գրավելու համար:

Ղազիեւն ուշագրավ մանրամասներ է պատմում 1992 թ. մայիսի 15-ին Տաշքենդում տեղի ունեցած ԱՊՀ գագաթաժողովից:

«Նիստին մասնակցում էր նաեւ Բորիս Ելցինը: Առաջին ընդմիջումից հետո Ելցինը, Բարանիկովը եւ Տեր-Պետրոսյանը միասին դուրս եկան ճեմասրահ: Ելցինը գրկախառնվեց Տեր-Պետրոսյանի հետ, բարձրաձայն ծիծաղեց եւ բացականչեց. «Լեւոն Հակոբովիչ, տեսնո՞ւմ ես, թե ինչպես այդ թուրքերին ծնկի բերեցի»: Հիշեցնենք, որ իշխանությունից հեռացված Մութալիբովը հենց այդ օրերին ընդամենը 1 օրով ռուսների օգնությամբ բերվեց իշխանության:

Պաշտպանության նախկին նախարարը պնդում է, որ ինչպես Շուշիի, այնպես էլ Լաչինի դեպքում տեղի է ունեցել դավաճանություն, եւ հայերը քաղաքը գրավել են չհանդիպելով դիմադրության: Նա պնդում է, որ այդ ամենի պատճառը Ադրբեջանում շարունակվող իշխանության կլանային պայքարն էր. «Հիշո՞ւմ եք, 1992 թ. խորհրդարանում վեճ սկսվեց Էթիբար Մամեդովի եւ Իսա Գամբարի միջեւ: Մամեդովը մեղադրեց Գամբարին եւ սպառնաց. «Ափերից ինձ մի հանիր, թե չէ կպատմեմ Շուշին հանձնելու մասին»: Իսկ Գամբարը նրան պատասխանեց. «Իսկ ես կբացեմ Լաչինի հարցը»:

«Հետաքրքրական է, որ ժողճակատի իշխանության գալուց 2 ամիս անց ադրբեջանական բանակը հաղթական գործողություններով հասավ Ստեփանակերտի մատույցներ: Շուրջ 2 շաբաթ մեր զորքերը դիմացան Մարտակերտում, բայց Ստեփանակերտի վրա գրոհի հրաման չտրվեց: Դուք հարցնում եք՝ ո՞վ եւ ինչո՞ւ կանգնեցրեց մեր բանակի հաղթական երթը: Ես չգիտեմ: Հունիսի 17-ին մենք ազատագրեցինք Մարտակերտը: Թվում էր, հաղթանակը շատ մոտ է: Ստեփանակերտից 8 կմ էինք հեռու... Առանց իմ մասնակցության Էլչիբեյը, Գամբարը եւ Փանահ Հուսեյնովը Մարտակերտում խորհրդակցություն անցկացրին: Իսկ Իսկենդեր Համիդովը եւ Նաջմեդդին Սադիխովը ծախում էին Մարտակերտի գույքը: Ինչո՞ւ Համիդովի եղբայրը Մարտակերտում վեճի բռնվեց Սուրեթ Հուսեյնովի հետ, որի պատճառով հետագա գրոհը ձախողվեց: Մարտակերտի գույքի պատճառով», ասում է Ղազիեւը:

Պաշտպանության նախկին նախարարը պնդում է, որ «Ղարաբաղը դարձավ իշխանության պայքարի զոհը», եւ ժողճակատի ղեկավարության մեծ մասը, այդ թվում եւ Էլչիբեյը, ջանում էր իշխանության բերել Հեյդար Ալիեւին:

Հարցազրույցի երկրորդ մասում, ինչպես թարգմանաբար ներկայացրել էինք «Ազգի» նախորդ համարում, Ղազիեւը նշել էր, որ «Խոջալուում Մութալիբովի համար թակարդ էր պատրաստվել», որպեսզի նա իշխանությունից հեռացվի: Ղազիեւը պնդել էր, որ ադրբեջանցիները չօգտագործեցին հայերի տված միջանցքը եւ խոջալուցիներին ուղեկցեցին սխալ ճանապարհով:

Ռ. Հ.

Չեմպիոնների լիգայի գլխավոր հովանավորը մեղադրում է Թուրքիային

Դա ապացույցը «Ստամբուլ քաղաքի ուղեցույց» գիրքն է

Չեմպիոնների լիգայի եզրափակիչ խաղը տեղի ունեցավ մայիսի 25-ին Ստամբուլի Աթաթուրքի անվան օլիմպիական մարզադաշտում: Թուրքական մամուլը, նկատի ունենալով Թուրքիայի ճանաչողության առումով խաղի բացառիկ կարեւորությունը, գրել էր, որ թեեւ հաղթողը «Լիվերպուլն» է, բայց շահեց Թուրքիան, իսկ Ստամբուլը դարձավ դրա միջոցը: Շահողների թվին կարելի էր ավելացնել նաեւ թուրքական ֆուտբոլը, որովհետեւ խաղից հետո Թուրքիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան սկսեց հանդես գալ Եվրոպայի առաջնություն կազմակերպելու հավակնություններով:

Այլ կերպ, եզրափակիչը կազմակերպված էր բարձր մակարդակով եւ արժանացել էր ՈՒԵՖԱ-ի «ամենաբարձր» գնահատականին: Այդ գնահատականը գուցե ծառայեր Թուրքիայում ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնություն կազմակերպելու նպատակին, եթե դրա տպավորությունը չմթագներ «Ստամբուլ քաղաքի ուղեցույց» գիրքը: Չեմպիոնների լիգայի գլխավոր հովանավոր «Մաստեր քարտի» մեկենասությամբ 290 էջանոց այս գիրքը հենց եզրափակիչ խաղի համար էր պատրաստվել: Դա խաղից առաջ բաժանվել է լիգայի խաղերը լուսաբանելու համար հավատարմագրված այն բոլոր 800 լրագրողներին, որոնցից 120-ը թուրք են, ինչպես նաեւ ՈՒԵՖԱ-ի Ստամբուլ ժամանած օտարերկրյա հյուրերին եւ եզրափակիչի կազմակերպիչներին:

Գրքի նախաբանը գրել է «Մաստեր քարտի» խոսնակ, Գերմանիայի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ Յուրգեն Կլինսմանը, հեղինակել է անգլիացի լրագրողուհի Վիրջինիա Մաքսուելը, հրատարակել է Լոնդոնի «Լոնելի պլանետ» հրատարակչությունը: Թուրքական «Զաման» թերթը մայիսի 30-ի համարում, տեղեկացնելով այդ մասին, նշում է, որ չեմպիոնների լիգայի գլխավոր հովանավոր «Մաստեր քարտի» պատվիրած այս գիրքը, որը խաղից առաջ բաժանվել է լրագրողներին եւ ՈՒԵՖԱ-ի հյուրերին, հագեցած է Թուրքիայի, թուրքերի եւ Քեմալ Աթաթուրքի հասցեին վիրավորական արտահայտություններով:

Ըստ երեւույթին, արտահայտությունների մասին եզրափակիչի կազմակերպիչներն ուշացումով են գլխի ընկել, որ դրանցից Թուրքիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղարի տեղակալ Մեթին Քազանջըօղլուն «Զամանի» հարցին պատասխանել է. «Ես այդ գիրքը չկարողացա կարդալ, խիստ զբաղված էի: Տեսա միայն եզրափակիչի օրը, իմ սեղանին էին դրել: Շնորհակալություն, որ նախազգուշացրել եք»: Այդ ընթացքում ՈՒԵՖԱ-ի փոխնախագահ Շենես Էրզիքն ասել է, որ Ստամբուլ քաղաքի ուղեցույցը չի կարող որեւէ առնչություն ունենալ ՈՒԵՖԱ-ի հետ, ապա եւ շարունակել. «Մաստեր քարտն» այս կարգի նվերներ հաճախորդներին է անում: Բայց գիրքը բաժանել են նաեւ մամուլի ներկայացուցիչներին: Այնուամենայնիվ, Թուրքիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան նախապես դա պետք է ուսումնասիրեր: Գրքի համար շատ եմ ցավում: Ցնցված եմ»:

Այսինքն, եթե «Զամանը» չլիներ, ապա գրքում Թուրքիային, թուրքերին եւ Աթաթուրքին վիրավորող արտահայտություններին դեռեւս անտեղյակ կլինեին Էրզիքը եւ երկրի ֆուտբոլի ֆեդերացիան: Որո՞նք են դրանք: Ըստ «Զամանի», գրքի հեղինակ Մաքսուելը գրել է, որ թուրքերը թեեւ համարվում են 21-րդ դարի ժամանակակից կենցաղին, սակայն օսմանյան մտածողությունը դեռեւս նրանց մեջ չի ջնջվել եւ նախազգուշացրել է օտարերկրացիներին՝ ուշադիր լինել Ստամբուլում: Նա միաժամանակ Ստամբուլը ներկայացրել է որպես արեւելյան քաղաք:

Ինչ վերաբերում է Քեմալ Աթաթուրքին, ապա Մաքսուելը նշել է, որ նա քրդերին ճնշելու համար 1924 թ. երկրում արգելեց քրդերենը, 1920 եւ 1930 թթ. Անատոլիայում տեղի ունեցան արյունահեղ ապստամբություններ, իսկ «1984 թ. ի վեր պատերազմում սպանվել է 30 հազար մարդ», «Ստամբուլ քաղաքի ուղեցույցում» հեղինակը չի մոռացել նաեւ հայերին՝ մատնանշելով, թե Ստամբուլում եւ այլ վայրերում թուրքերը բնաջնջել են նրանց:

Հ. Չ.

ՀԱՆՐԱՔՎԵ

Ֆրանսիացիները մերժեցին եվրոսահմանադրության նախագիծը

Կառավարությունում սպասվում են փոփոխություններ

Եվրոմիության սահմանադրության նախագծի առթիվ կիրակի օրը Ֆրանսիայում անցկացված հանրաքվեի արդյունքները լրջորեն անհանգստացրել են ԵՄ պետությունների ղեկավարներին: Վերջին հարցումների արդյունքները փաստորեն հաստատվեցին. ֆրանսիացիների 54,87 տոկոսը դեմ քվեարկեց եվրոսահմանադրության նախագծին, 45,13 տոկոսը՝ կողմ:

Նախագահ Ժակ Շիրակը հանրաքվեի ավարտից կես ժամ անց ելույթ

ունեցավ հեռուստատեսությամբ, ասելով, որ ինքը հաշվի կառնի ժողովրդի կարծիքը եւ Ֆրանսիայի շահերը կպաշտպանի հունիսի 16-ին Բրյուսելում կայանալիք ԵՄ գագաթաժողովում, որտեղ քննարկվելու է եվրոմիասնացման ճգնաժամը:

Շիրակն ինքը կողմ է եվրոսահմանադրությանը, որի նախագիծն անցյալ տարի պատրաստվեց ԵՄ անդամ 25 երկրների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ: Նա իր ելույթներում ֆրանսիացիներին քանիցս կոչ էր արել քվեարկել փաստաթղթի օգտին: Շիրակը խոստովանել է իր պարտությունը եւ խոստացել է առաջիկա օրերին փոփոխություններ կատարել երկրի կառավարության մեջ:

Ֆրանսպրեսը տեղեկացնում է, որ աջակողմյան (Ֆիլիպ դը Վիլիե, Ժան-Մարի լը Պեն) եւ ձախակողմյան (Այրո, Մելանշոն) որոշ գործիչներ հանդես են եկել նախագահի հրաժարականի պահանջով: Հանրաքվեի արդյունքները պարտություն են նաեւ Սոցիալիստական կուսակցության առաջին քարտուղար Ֆրանսուա Օլանդի համար: Մինչդեռ սոցկուսի 2-րդ դեմքը՝ Լորան Ֆաբիուսը, դեմ էր արտահայտվում եվրոսահմանադրությանը:

Վարչապետ Ժան-Պիեռ Ռաֆարենի պաշտոնանկությունը հավանական է համարվում: Ժողովրդական շարժման միության առաջնորդ Նիկոլա Սարկոզին («ոչ»-ի կողմնակից) թերեւս նշանակվի վարչապետի պաշտոնում: Համենայն դեպս, ֆրանսիացիների 25 տոկոսն ուզում է նրան տեսնել այդ պաշտոնում: Դրա վկայությունը «Պարիզիեն» թերթում երեկ հրապարակված հարցման արդյունքներն են: Հաջորդ թեկնածուն պաշտպանության նախկին նախարար Միշել Ալիո-Մարին է՝ 13 տոկոս:

Հանրաքվեին մասնակցել է ձայնի իրավունք ունեցող ֆրանսիացիների մոտ 70 տոկոսը: Եվրոսահմանադրությունը կարող է ուժի մեջ մտնել ԵՄ բոլոր 25 երկրներում վավերացվելուց հետո միայն: Ինը երկրում փաստաթուղթն արդեն վավերացված է: Առաջիկա չորեքշաբթի հանրաքվե կանցկացվի Հոլանդիայում, որտեղ նույնպես գերիշխում են մերժողական տրամադրությունները:

RFI ռադիոկայանի տվյալներով, սահմանադրությունից ֆրանսիացիների դժգոհության գլխավոր պատճառներն են դրա չափազանց ազատական դրույթները (մասնավորապես՝ սպասարկման ոլորտում), Շիրակի իշխանությունից դժգոհությունները, ինչպես նաեւ ԵՄ-ին Թուրքիայի հավանական անդամակցության հեռանկարը:

ԵՄ-ում նախագահող երկրի՝ Լյուքսեմբուրգի վարչապետ Ժան-Կլոդ Յունկերի կարծիքով, եվրոսահմանադրությունը «դեռ չի մեռել», սակայն փաստաթղթի տեքստի վերամշակումն «անհնար է թվում»:

Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ջեկ Սթրոն ասել է, որ եվրոպացի ղեկավարներին մտածելու ժամանակ է պետք: Բրիտանացիները սահմանադրության առթիվ հանրաքվե անցկացնելու են 2006 թ.: Նրանք եւս դժգոհ են փաստաթղթի մի շարք դրույթներից:

Գերմանիայի կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերը հայտարարել է, որ իր երկիրը կշարունակի գործակցել Ֆրանսիայի հետ: Եվրոհանձնաժողովը, Եվրախորհրդարանը եւ Եվրոպայի խորհուրդը համատեղ հայտարարությամբ ափսոսանք են արտահայտել ֆրանսիացիների հանրաքվեի արդյունքների կապակցությամբ:

Հակաապստամբական խոշոր գործողություն եւ նոր ահաբեկչություններ Իրաքում

Իրաքի անվտանգության ուժերը Բաղդադի շրջանում լայնածավալ գործողություն են սկսել: BBC-ի տվյալներով, 40 հազար զինվորներ ու ոստիկաններ փակել են մայրաքաղաքի եւ շրջակա վայրերի բոլոր ճանապարհները: «Կայծակ» պայմանական անունը կրող գործողությունն Իրաքի կառավարության պատասխանն է վերջին մեկ ամսում 700 կյանք խլած բռնությունների ալիքին:

Երկրի ՆԳ եւ պաշտպանության նախարարները լրագրողներին պարզաբանել են, որ գործողության ընթացքում Բաղդադի բոլոր թաղամասերում կանցկացվեն խուզարկություններ, որոնց նպատակն է հայտնաբերել գրոհայիններին, օտարերկրացի վարձկաններին: Որոնվում են նաեւ զինապահեստներ:

Սա խոշորագույն ռազմական գործողությունն է Սադդամ Հուսեյնի տապալումից ի վեր: Իրաքցի զինվորներին եւ ոստիկաններին օգնում են մոտակայքում տեղաբաշխված ամերիկացի 10 հազար զինծառայողներ:

Մինչդեռ Իրաքի այլ վայրերում ահաբեկչությունները շարունակվում են: Երեկ էլ Հիլլա քաղաքում երկու մահապարտ ահաբեկիչներ իրենց պայթեցնելով 20 անձանց մահվան եւ 35 ուրիշների վիրավորվելու պատճառ են դարձել: Պայթյուններից մեկը որոտացել է նահանգային վարչակազմի շենքի մոտ: Այդ պահին հրապարակում հավաքված 500 նախկին ոստիկաններ պահանջում էին իրենց վերականգնել աշխատանքում:

Երկրորդ պայթյունը տեղի է ունեցել բուժական կենտրոնի մոտ հերթ կանգնած բանակային եւ քաղաքացիական պաշտոնների հավակնորդների մեջ: Փետրվարին էլ Հիլլայում իրականացվել էր Իրաքի նորագույն պատմության ամենախոշոր ահաբեկչություններից մեկը: Այն ժամանակ նորակոչիկների հավաքագրման կետի մոտ զոհվել էր 118 մարդ:

Պ. Ք.

Միջազգային մրցույթ՝ միջազգային չափանիշներին համապատասխան

Ճանապարհ՝ տաղանդավոր երիտասարդներին

Երեկ «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում մեկնարկեց Արամ Խաչատրյանի անվան ջութակահարների միջազգային մրցույթը: ՀՀ մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարության, Երեւանի Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի եւ «Արամ Խաչատրյան-մրցույթ» մշակութային հիմնադրամի այս ձեռնարկը նպատակ ունի հայտնաբերելու 16-32 տարեկան տաղանդավոր ջութակահարների, նրանց համար ճանապարհ բացելու միջազգային բեմերում:

Բացման խոսքում մրցույթի կազմկոմիտեի նախագահ Սերգեյ Սարաջյանը կանաչ ճանապարհ մաղթեց երիտասարդ կատարողներին եւ համոզմունք հայտնեց, որ մրցույթն անաչառ կլինի, քանի որ ժյուրին պրոֆեսիոնալ է: Ֆրանսիայի, Խորվաթիայի, Մեծ Բրիտանիայի, Ռուսաստանի եւ Հայաստանի մասնագետները մրցույթի 6 օրերին երեք փուլով կգնահատեն Հայաստանի, Վրաստանի, Ֆրանսիայի, Ռուսաստանի, ԱՄՆ-ի, Թուրքմենստանի եւ Չինաստանի 19 ներկայացուցիչներին:

Սերգեյ Սարաջյանի գնահատմամբ, մրցույթը կրելով բոլոր ժամանակների մեծագույն կոմպոզիտորներից մեկի՝ Արամ Խաչատրյանի անունը, պատասխանատվության դրոշմ է դնում կազմկոմիտեի, ժյուրիի անդամների, մասնակիցների եւ նրանց ուսուցիչների վրա: Մրցույթը հավակնում է դառնալ միջազգային մրցույթների ամենաբարդ չափանիշներին համապատասխանողներից մեկը:

Կազմակերպիչները նշում են, որ 2003 թ. մեծ կոմպոզիտորի 100-ամյակի շրջանակներում կազմակերպված դաշնակահարների մրցույթը ցույց տվեց, որ այսօր էլ մեզանում շատ են տաղանդավոր երիտասարդները, որոնց պարզապես օժանդակություն է հարկավոր: «Դասական երաժշտությունը միշտ եղել է ավելի ծանր վիճակում, քան շոու բիզնեսն ու էստրադային երաժշտությունը, ասաց Սերգեյ Սարաջյանը: Այս իմաստով միշտ էլ պետական հովանավորություն է եղել: Այսօր այս մրցույթի ընդհանուր ծախսերի մոտ 80 տոկոսը հոգում է ՀՀ կառավարությունը»:

Մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարար Հովիկ Հովեյանը նշեց, որ այս միջոցառումն օգնում է մեզ մեր նորօրյա դիմագիծը ներկայացնել ողջ աշխարհում: «Աշխարհի հանրահայտ մրցույթների կողքին սա ենք կազմակերպում, որի համար, անշուշտ, հպարտ ենք»: Ժյուրիի նախագահ Կարեն Խաչատրյանը, որ մեծանուն կոմպոզիտորի եղբորորդին է, խոստովանեց, որ միջոցառման մեկնարկին հուզվում է: Նա հանդիսականներին ներկայացրեց Արամ Խաչատրյան մարդու կերպարը, նրա հարուստ ներաշխարհն ու մարդկային արժանիքները:

Կազմակերպիչների գնահատականով, եթե 7-8 տարի առաջ նման մրցույթների մասին խոսակցություններն անիրական էին թվում, ապա այսօր վստահորեն կարող ենք ասել, որ այս ասպարեզում հաջողություններ ենք գրանցում:

Ժյուրիի անդամ, Խորվաթիայի ներկայացուցիչ Ինո Միրկովիչը բազմիցս է մասնակցել միջազգային մրցույթներին: Այն հարցին, թե ինչպե՞ս են ապահովելու մրցույթի օբյեկտիվությունը, երաժշտագետն ասաց, որ պրոֆեսիոնալ ժյուրիի անդամներից ոչ ոք չի խաղա իր անվան հետ: «Մենք կընտրենք այն կատարողներին, ովքեր ի վիճակի են ողջ աշխարհում ներկայացնել իրենց եւ մեզ՝ իբրեւ ժյուրիի»:

Շնորհավորանքներին եւ ջերմ խոսքերին հաջորդեց վիճակահանությունը, որով պարզ դարձավ մասնակիցների ելույթների հերթականությունը: Մրցույթի առաջին մասնակիցը Հայաստանը ներկայացնող ջութակահար Գեւորգ Ղարաբեկյանն է: Բացման հանդիսավոր արարողությունը եզրափակվեց Հայֆիլհարմոնիայի նվագախմբի համերգով, որին մասնակցեց մենակատար կանադահայ Քեւրին Մանուկյանը:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Արագածից հետո ... «Ադամանդակուռ Արարատ»

Վրեժ Մարկոսյանին հանձնվեց ԹՄՄ «Ադամանդակուռ Արարատ» շքանշանը

1-ին էջից

Ապարանում ծնված եւ դպրոցական ուսումն առած այս մարդը նախ ավարտել է Երեւանի գյուղատնտեսական ինստիտուտը (1972 թ.), ապա 1984-ին՝ Մոսկվայի պոլիգրաֆիայի ինստիտուտը: 1975 թվականից աշխատում է ՀԿԿ Կենտկոմի հրատարակչությունում նախ որպես ապրանքագետ, մատակարարման բաժնի վարիչ, այնուհետեւ գլխավոր տնօրենի տեղակալ, ապա 1990 թ.-ից՝ տնօրեն:

Հրատարակչությունը 1992 թ. վերանվանվել է «Պարբերական», այնուհետեւ՝ 1997 թ. սեպտեմբերից՝ «Տիգրան Մեծ» ՓԲԸ հրատարակչություն, որի նախագահն էլ Վրեժ Մարկոսյանն է:

1998 թ. հրատարակիչների Դրեզդենի միջազգային ցուցահանդեսում «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության հրատարակած «Թանգարան» (Երեւանի արդի արվեստի թանգարան) ալբոմն արժանանում է մրցանակի:

2002 թվականից Վրեժ Մարկոսյանը «Նիգ-Ապարան» հայրենակցական բարեգործական հասարակական կազմակերպության նախագահն է:

2004 թվականին նա արժանանում է Հայ առաքելական եկեղեցու բարձրագույն պարգեւին՝ «Գրիգոր Լուսավորիչ» շքանշանին:

Եվ, ահա, երեկ՝ եւս մեկ շնորհում:

Մինչեւ պարգեւատրման արարողությունը սկսվելը, հանդիսության մասնակիցները ծանոթացան «Տիգրան Մեծ» ՓԲԸ հրատարակչությունում տպագրված գրքերին, ալբոմներին, ամսագրերին, թերթերին, բացիկներին... այն ամենին, ինչ վերջին տարիներին հրատարակվել է այստեղ: Անչափ հետաքրքրական ցուցանմուշների շարքում հատկապես արժանահիշատակ են Հայկական համառոտ հանրագիտարանի հատորները, «Հայ սփյուռք» հանրագիտարանը, «Ղարաբաղյան ազատագրական պատերազմ (1988-1994 թթ.)» ստվարածավալ աշխատությունը, «Թանգարան», Ռազմիկ Դավոյանի «Ոգեղեն հաց», «Արարատ», «Katchaz», «Emil Kazaz» իսկապես գերազանց հրատարակությունները:

Հայ առաքելական եկեղեցու Արարատյան թեմի առաջնորդական փոխանորդ Նավասարդ արք. Կճոյանը օրհնեց հավաքը եւ մասնակիցներին փոխանցեց Գարեգին Բ կաթողիկոսի հայրապետական ողջույնը, որից հետո դերասան, ասմունքող Ազատ Գասպարյանը ընթացք տվեց հանդիսությանը:

Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միության կենտրոնական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը հրապարակեց վարչության որոշումը, որով Վրեժ Մարկոսյանը պարգեւատրվում է Թեքեյան մշակութային միության «Ադամանդակուռ Արարատ» շքանշանով: Վ. Մարկոսյանը թվով 11-րդ շքանշանակիրն է միայն: «Առաջին հայացքից տարօրինակ կարող է թվալ, որ գործարար մարդն է պարգեւատրվում այս շքանշանով,- ասաց Ռուբեն Միրզախանյանը:- Բայց մի՞թե մեզանում, հայերիս մեջ կգտնվի մշակույթի որեւէ գործիչ, որ գործ ունեցած լինի «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության ու նրա նախագահի հետ, ու չզգա, որ իր դիմաց կանգնած է մշակույթի եւ մշակութային արժեքների նվիրյալ»:

Օրվա բանախոս, «Ազգ» թերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանը մանրամասնեց հոբելյարի անցած ճանապարհը, նրա գործունեությունը:

Վրեժ Մարկոսյանը, ըստ բանախոսի, մարդկանց հետ աշխատել է ծայրահեղ իրավիճակներում: Եվ երբ ուրիշ ձեռնարկություններ ժամանակին ավերվում ու թալանվում էին, Վրեժ Մարկոսյանը կարողացավ առավել հզորացնել «Տիգրան Մեծ»-ի արտադրական կարողությունները, ձեռք մեկնել թերթերի եւ ամսագրերի խմբագրություններին, սատար լինել նրանց: Առավել արժանի է նրա գործունեությունը մշակութային արժեքները պահպանելու գործում:

«Նիգ-Ապարան» հայրենակցական միության պատվավոր նախագահ, ՀՀ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանը ողջունելով հոբելյարին նշեց, որ Վ. Մարկոսյանը հայրենակցական միության ամենաուժեղ եւ անփոխարինելի նախագահն է:

«Երկու օր առաջ «Նիգ-Ապարանի» գլխավորությամբ հայ ժողովուրդը նվաճեց Արագածը,- ասաց Հայաստանի գրողների միության նախագահ Լեւոն Անանյանը:- Այսօր «Նիգ-Ապարանի» նախագահը նվաճեց «Ադամանդակուռ Արարատը»:

ՀՀ կրթության եւ գիտության փոխնախարար Արտակ Սահրադյանը Վրեժ Մարկոսյանին հանձնեց ԿԳ նախարարի շնորհակալագիրը՝ «Հայ եկեղեցու պատմություն» դասագրքի գերազանց հրատարակության համար: «Առավոտ» թերթի գլխավոր խմբագիր Արամ Աբրահամյանը, Հայաստանի նկարիչների միության նախագահ Կարեն Աղամյանը, «Նիգ Ապարան» հայրենակցական միության վարչության անդամ, Երեւանի Դ. Վարուժանի անվան միջնակարգ դպրոցի տնօրեն Օֆելյա Պետրոսյանը, երգչուհիներ Ֆլորա Մարտիրոսյանը, Աննա Մայիլյանը, արտիստ Ազատ Գասպարյանը, ամեն մեկը յուրովի մեծարեց ԹՄՄ նոր շքանշանակրին:

Թեքեյան կենտրոնում իրականացված երեկվա մեծարումն իսկապես կարեւորագույն մշակութային իրադարձություն էր: Ափսոս, որ այս մասին տեղյակ չէին մշակույթին առնչվող մի շարք կազմակերպություններ, ասենք՝ ՀՀ մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը: Բայց որեւէ մեկի պակասը չզգացվեց: Մշակույթի հետ կապ ունեցող մարդկանցով էր լցված ողջ դահլիճը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ

Երբ բանաստեղծությունն ու պատմությունը հաշտ են

Լույս է տեսել Գարեգին Ապարանցու (Հարությունյան) նոր՝ «Բաշ-Ապարանի հերոսական ճակատամարտը» գիրքը, որում ամփոփված է երկու պոեմ՝ նվիրված 1918 թվականի հերոսամարտին եւ զորավար Դրաստամատ Կանայանին («Այր մի անվեհեր, անունը՝ Դրո»): Որքանով է հաջողվել հեղինակին ճշմարիտ ու պոետական լուծել պատմական անցքերը, կասի ընթերցողը: Բայց, ամեն դեպքում, քնարական բանաստեղծի շունչն ամեն մի տողում զգացվում է:

Դեռ 2001 թվականին Գարեգին Ապարանցու պոեզիան գնահատելիս բանաստեղծ, գեղանկարիչ, Հայաստանի «Մշակույթ» ֆոնդի նախագահ Արեւշատ Ավագյանը «Լույսի պատարագ» գրքի նախաբանում ասել է. «Նա լռաեւ բառերից, նուրբ ու զգայուն հույսի թելերից երգեր է հյուսում խելագար դարի կրակների մեջ այրվողների համար»: Այո, դժվար է, մեր խելագար ժամանակներում պահել արվեստագետի ամբողջական ինքնությունը. գայթակղությունները շատ են: Ի պատիվ Գարեգին Ապարանցու ասենք, որ նա, չդավաճանելով քնարական բանաստեղծի ինքնությանը, պատմական իրադարձություններ պահանջող իր այս երկու պոեմներում կարողացել է ճշգրիտ պատմագրի ունակությունը սերտորեն հանգուցել բանաստեղծության ոգեղենությանը:

Հայ ժողովրդի համար իսկապես ճակատագրական Բաշ Ապարանի ճակատամարտը ներկայացված է իր հիմնական մասնակցով՝ ժողովրդով: Եվ հրամանատարը, եւ նրա զինականները, եւ ճակատամարտի մասնակիցները լիիրավ տերն են այս հաղթանակի: Գարեգին Ապարանցին ժողովրդական բանահյուսությունը՝ ասքը, միֆականը կարողացել է հմտությամբ հանգուցել պատմական հենքին՝ չմեղանչելով ոչ պատմության, ոչ էլ բանաստեղծության դեմ:

Ս. ԳԱԼՈՅԱՆ

Անեկդոտներ ապարանցիների մասին

Քանի՞ տարի ապարանցիների մասին անեկդոտներ էին պատմում: Ուրիշներն էին պատմում: Հիմա իրենք են պատմում: Արդեն մի քանի օր Երեւանի փողոցներում, Արագած սարի շուրջ բռնված պարի մասնակիցների ձեռքում կարմիր շապիկով մի գիրք է երեւացել. «101 սոսուռ անեկդոտ ապարանցիների մասին»: Կարծում ենք, որ անիմաստ է այսպիսի գիրքը գրախոսելը: Պարզապես պետք է մեջբերում կատարել սոսուռ ապարանցի Վաչագան Սարգսյանի կազմած գրքից:

***

Երեւանից մի երիտասարդ գալիս է Ապարան՝ հանգստանալու: Հանդիպելով մի պառավ կնոջ, հարցնում է.

- Ճի՞շտ է, տատի, որ ապարանցիները էքին ումուդ են ասում:
- Խա՛, ումուդ ջան, խա՛,- երեւանցի երիտասարդին հանգստացնում է ապարանցի պառավը:

***

Ապարանի գյուղերից մեկի նախագահի գրասենյակում հայտարարություն պետք է փակցնել... Մուրճ չի ճարվում, բայց նախագահը ելքը գտնում է. «Գլխով կզարկեմ, կեթա...»: Խփում է, խփում, բայց պատի մյուս կողմից դուրս գալու ոչ մի նշան: Խեղճի գլուխը, ճակատն արդեն արյունոտվում են: Ասում են՝ գնանք տեսնենք, ինչ է կատարվում մյուս կողմում: Գնում, տեսնում են, որ կոլխոզի լենինականցի հաշվապահը, գլուխը պատին հենած, թերթ է կարդում:

***

Լոռեցին մոլորված դիմում է հարեւանին.

- Ապո, էս ապարանցիները իսկական որ էշ են: Մեռա բացատրելով մեր հարեւան ապարանցի Սերոժին, որ, ա, իմ կնիկը քու կնիկը չի: Մեկ ա, էլի չի հասկանում:

***

Ապարանցի Սերոժին հարցնում են, թե ինչ ձիեր է սիրում:

- Գիտես, ախպերս, երբ խեծնում եմ սեփին, մտածում եմ սոփեսակի մասին, սոփեսակին եմ խեծնում, մտքիս մեջ սեկն ա...
- Իսկ ինչպիսի՞ կանանց ես նախընտրում:
- Գիտես, ախպերս...
- Լավ, Սերոժ, արդեն պարզ է...

Եվ այսպես՝ 101 անեկդոտ՝ գումարած նաեւ... «Ապարանյան ռադիո»:

Ս. Գ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐԻՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

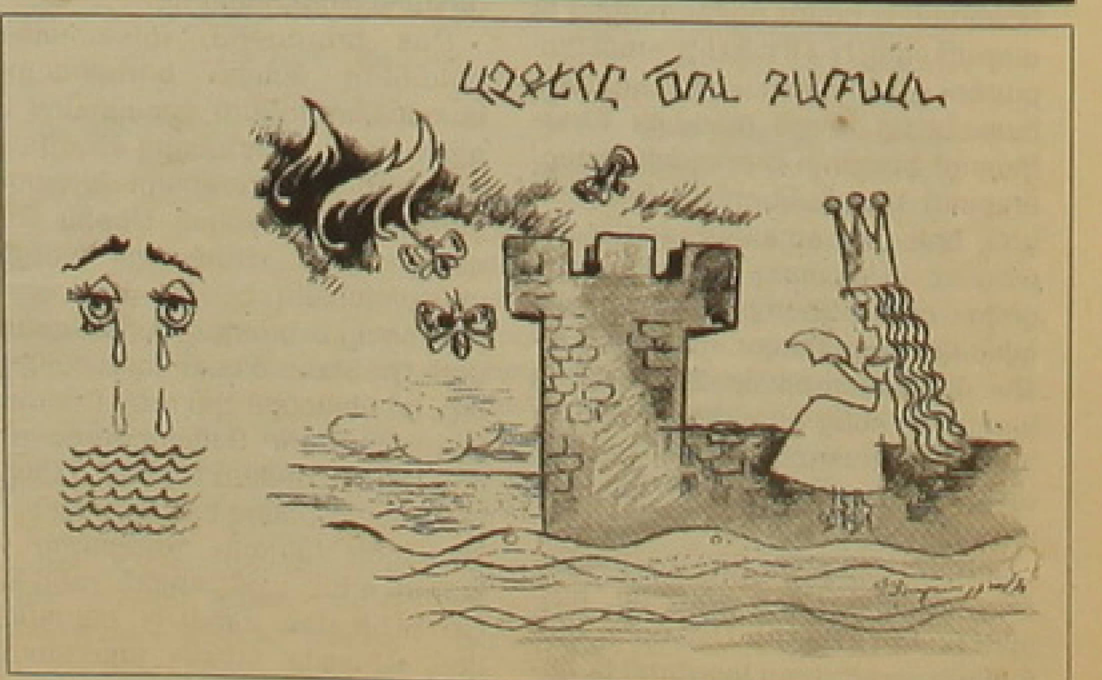

Հաղթանակի բարձր գինը

Առաջնության 8-րդ տուրի հանդիպումներն էլ ավելի սրեցին մրցակցությունը լավագույն վեցյակում տեղ գրավելու համար։ Այս առումով կարեւոր միավորներ վաստակեցին «Շիրակն» ու «Դինամո-Զենիթը»։ «Շիրակը» Գյումրիում ընդունել էր առաջնության հետնապահ «Լեռնագործին»։ Վերջինիս պաշտպաններն, ինչպես երեւում է, հմտանում են սեփական դարպասը գրավելու հարցում։ 6-րդ տուրում «Էսթեղլալ-Կոտայքի» հետ խաղում սեփական դարպասը գրավել էր Արամ Բենիամինյանը։ Գյումրիում էլ «աչքի ընկավ» Արսեն Ղալլաճյանը։ Իսկ խաղավերջում «Շիրակը» խփեց նաեւ 2-րդ գնդակը եւ 2-0 հաշվով կարեւոր հաղթանակ տոնեց։ Գոլի հեղինակը Վարդան Բիչախչյանն էր։

«Դինամո-Զենիթի» ֆուտբոլիստները 3-րդ խաղն անընդմեջ հանդիպումն ավարտում են ոչ-ոքի արդյունքով։ «Հրազդանում» հյուրընկալվելով «Կիլիկիային», դինամոյականները հմտորեն պաշտպանվեցին՝ անառիկ պահելով սեփական դարպասը։

«Լեռնային Արցախի» եւ «Էսթեղլալ-Կոտայքի» մրցավեճում բավական բարձր էր հաղթանակի գինը, քանի որ հաջողության դեպքում մրցակիցներից մեկը տեղ կզբաղեցներ լավագույն քառյակում։ Հիմնական իրադարձությունները ծավալվեցին երկրորդ խաղակեսում։ Ընդմիջումից քիչ անց չափազանց գեղեցիկ գոլի հեղինակ դարձավ Սամվել Պետրոսյանը՝ շրջադարձ հարվածով առաջ մղելով «Էսթեղլալ-Կոտայքին»։ 59-րդ րոպեին անկյունայինի խաղարկումից հետո գնդակը դիպավ դաշտի տերերի պաշտպաններից մեկի ձեռքին, եւ մրցավար Կարեն Նալբանդյանը նշանակեց 11 մետրանոց հարված, որը հստակ իրացրեց Կարեն Բարսեղյանը։ 6 րոպե անց դաշտի տերերի պաշտպանները սեփական տուգանային հրապարակում կորցրին գնդակը։ Նրանց սխալը փորձեց ուղղել դարպասապահ Արթուր Ավագյանը՝ վայր գցելով մրցակցի հարձակվողին։ Դարպասապահը հեռացվեց դաշտից, իսկ «Լեռնային Արցախը» պատժվեց 11 մետրանոց հարվածով։ Այս անգամ դարպասում տեղ զբաղեցրած Նենադ Ռադաջան հետ մղեց Բարսեղյանի հարվածը, սակայն վրա հասած Պետրոսյանը գնդակն ուղարկեց դարպասը։ Խաղավերջում մոտ 30 մետրից գոլի հեղինակ դարձավ կոտայքցի Գոռ Միրզախանյանը՝ հաշիվը դարձնելով 4-0։ Միայն հանդիպման վերջին րոպեին դաշտի տերերին հաջողվեց «թրջել» հաշիվը։ 11 մետրանոցը դիպուկ իրացրեց Տիգրան Եսայանը։

8-րդ տուրի «Բանանց»-«Միկա» հանդիպումը հետաձգվել է։

Մրցաշարային աղյուսակ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Փյունիկ	6	5	1	0	15-4	16
2. Միկա	6	4	1	1	10-4	13
3. Բանանց	6	4	1	1	8-7	13
4. Էսթ.-Կոտայք	7	2	4	1	10-7	10
5. Կիլիկիա	6	2	2	2	9-6	8
6. Շիրակ	7	2	1	4	10-15	7
7. Լ. Արցախ	8	2	0	6	12-17	6
8. Դին.-Զենիթ	7	1	3	3	7-9	6
9. Լեռնագործ	7	1	1	5	2-14	4

Ռմբարկուները

Էդգար Մանուչարյան	«Փյունիկ»	5
Արտյոմ Ադամյան	«Միկա»	5
Կարեն Խաչատրյան	«Շիրակ»	4
Սամվել Պետրոսյան	«Է.-Կոտայք»	4

Լրագրողների ընտրյալը Ֆրենկ Լեմփարդն է

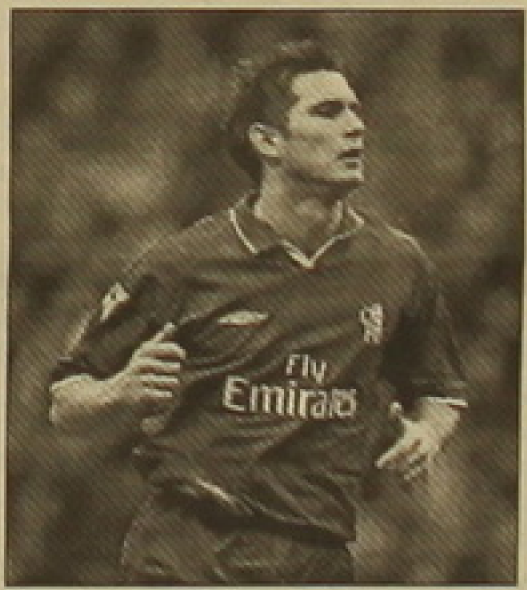

Անգլիայի հավաքականի եւ Լոնդոնի «Չելսիի» կիսապաշտպան Ֆրենկ Լեմփարդը բրիտանացի լրագրողների միջեւ անցկացված հարցման արդյունքներով ճանաչվել է երկրի լավագույն ֆուտբոլիստ։ Այդ պայքարում Լեմփարդը գերազանցեց իր թիմակից Ջոն Թերիին եւ «Լիվերպուլի» պաշտպան Ջիմի Կարագերին։ Լեմփարդին հաջողվեց ութ տարի անց կրկին «Չելսիին» վերադարձնել պատվավոր մրցանակը։ Մինչ այդ, 1997 թ. Անգլիայի լավագույն ֆուտբոլիստի կոչմանն էր արժանացել իտալացի հարձակվող Ջանֆրանկո Զոլան։ Ընթացիկ մրցաշրջանում սա Լեմփարդի 3-րդ մրցանակն էր Անգլիայի լիգայի գավաթակիրի եւ երկրի չեմպիոնի տիտղոսներից հետո։ Նշենք նաեւ, որ մրցանակի խաղարկման պատմության մեջ Լեմփարդը դարձավ միայն 3-րդ անգլիացի ֆուտբոլիստը, որ արժանանում է լրագրողների համակրանքին։ Նախկինում դափնեկիր էին դարձել Ալան Շիրերը (1994 թ.) եւ Թեդի Շերինգհեմը (2001 թ.)։

Լեմփարդը ֆուտբոլային իր կրթությունը ստացել է Անգլիայում մեծ հեղինակություն վայելող «Վեստ Հեմի» դպրոցում։ Հենց «Վեստ Հեմի» կազմում էլ նա 20 տարեկանում նշեց իր նորամուտը, իսկ 1998/99 թթ. մրցաշրջանի ավարտին Լեմփարդն արդեն թիմի հիմնական խաղացողներից էր։

Հաջորդ մրցաշրջանում նա ավելի մեծ հաջողության հասավ՝ Բելգիայի հավաքականի հետ խաղում նորամուտը նշելով նաեւ Անգլիայի ազգային հավաքականում։ Ճիշտ է, հավաքականի այն ժամանակվա գլխավոր մարզիչ Քեւին Քիգանը հիացած չմնալով Լեմփարդի ցուցադրած խաղից, նրան չընդգրկեց Եվրոպայի առաջնություն մեկնող ընտրանու կազմում։ Փոխարենը Լեմփարդը երկրի երիտասարդական հավաքականի կազմում մասնակցեց Եվրոպայի երիտասարդական առաջնությանը՝ հանդիսանալով թիմի ավագը։

«Չելսիի» ղեկը ստանձնած Կլաուդիո Ռանյերին անմիջապես հետաքրքրվեց Լեմփարդով եւ 11 մլն ֆունտ ստեռլինգով նրան հրավիրեց թիմ։ Սկզբում ֆուտբոլիստին ոչ մի կերպ չէր հաջողվում իրեն դրսեւորել նոր ակումբում, սակայն մի քանի տարվա ընթացքում դարձավ թիմի իսկական առաջատարը, առանց որի դժվար է պատկերացնել «Չելսին»։

Ֆուտբոլային գործունեության առաջին իսկ օրերից Լեմփարդին համեմատում էին Անգլիայի հավաքականի նախկին ավագ Դեյվիդ Պլատի հետ։ Խաղալով կիսապաշտպանությունում, Լեմփարդը ձգտում է թիմի գրոհը շարունակել օդային տարբերակով, ճշգրիտ փոխանցմամբ հարվածային դիրք դուրս բերել խաղընկերներին։ Ինքն էլ հաճախակի եզրափակում է թիմի գրոհները։ Հենց այդ հատկանիշների համար էլ Լեմփարդն արժանացավ նման բարձր գնահատանքի։

Ֆուտբոլին առնչվողներին կարգելվի խաղադրույքներ կատարել

Այսուհետ գերմանացի ֆուտբոլիստներին, մարզիչներին, մրցավարներին եւ պաշտոնական այլ անձանց կարգելվի խաղադրույքներ կատարել։ Այս արգելքը նախատեսված է նոր վարքականոնում, որին հավանություն է տվել Գերմանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան։ Վերջինս, որ հետաքննում է մրցավար Ռոբերտ Հոյցերի գործը՝ կապված պայմանավորված խաղերի հետ, որոշել է նոր կանոնակարգը կիրառել հաջորդ մրցաշրջանից։ Մրցավարների կաշառման դեպքերը ստվեր գցեցին գերմանական ֆուտբոլի հեղինակության վրա, այն էլ հաջորդ տարի անցկացվելիք ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության շեմին։

Ի դեպ, Գերմանիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիան մտադիր էր Հոյցերին տուգանել 50 հազար եվրոյով, սակայն գտավ, որ ցմահ որակազրկումն արդեն իսկ արժանի պատիժ է մրցավարին։

«Լիոնը» ցանկանում է Տրեզեգեին Ֆրանսիա վերադարձնել

Չորրորդ տարին անընդմեջ Ֆրանսիայի չեմպիոնի տիտղոսը նվաճած «Լիոնը» մտադիր է թիմ հրավիրել իտալական «Յուվենտուսի» հարձակվող Դավիդ Տրեզեգեին։ Նրա համար «Լիոնը» պատրաստ է 16 մլն ֆունտ ստեռլինգ վճարել։ Սակայն «Յուվենտուսը» չի պատրաստվում բաժանվել իր ֆուտբոլիստից։ «Յուվենտուսի» գլխավոր տնօրեն Լուչանո Մոջին հայտարարել է, որ մոտ ժամանակներս Տրեզեգեին նոր պայմանագիր կառաջարկվի։ Չնայած դրան, լրատվամիջոցները նշել են, որ նվազագույնը 20 մլն ֆունտ ստեռլինգով «Յուվենտուսը» պատրաստ է ֆուտբոլիստին վաճառել։

Ընդհանուր ծախսը՝ 11 մլրդ եվրո

Աթենքի օլիմպիադայի կազմկոմիտեն ներկայացրել է ֆինանսական հաշվետվությունը։ Կազմկոմիտեն հայտարարել է, որ հաջողությամբ է անցկացվել օլիմպիադան եւ որոշակի եկամուտ է ապահովվել։ Ընդհանուր ծախսը կազմել է 1,9 մլրդ եվրո, իսկ եկամուտը՝ 130,6 մլն եվրո։ Խաղերի հեռարձակման իրավունքի վաճառքից ստացվել է 579 մլն եվրո, 537 մլն եվրո էլ հովանավորներն են տրամադրել։ Ամենամեծ ծախսերը կապված են եղել մրցումների տեխնիկական ապահովման հետ (339 մլն եվրո)։ 310 մլն եվրո էլ ծախսվել է օլիմպիադայի հյուրերի տեղավորման համար։

Թեեւ հաշվետվությունում 130,6 մլն եվրոյի եկամուտ է ցույց տված, սակայն դա չի նշանակում, թե օլիմպիական խաղերը եկամտաբեր են եղել։ Ծախսերի մեծ մասը կատարել է կառավարությունը, եւ դրանք հաշվետվությունում չեն ընդգրկվել։ Փորձագետների գնահատմամբ, օլիմպիական կառույցների շինարարության, խաղերի անցկացման, մասնակիցների անվտանգության ապահովման ընդհանուր ծախսը 11 մլրդ եվրո է կազմել։

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՇԱՐ

Հայ պատանիների հաղթանակը

Հունգարիայում անցկացվող ֆուտբոլի Եվրոպայի պատանեկան (մինչեւ 19 տարեկաններ) առաջնության ընտրական մրցաշարի 2-րդ փուլում առայժմ հաջող են հանդես գալիս ՀՀ հավաքականի ֆուտբոլիստները։ Մեկնարկում իտալացիների հետ ոչ-ոքի (0-0) խաղալուց հետո 2-րդ տուրում մեր հավաքականը 1-0 հաշվով պարտության մատնեց բելգիացիներին։ Գոլը 67-րդ րոպեին խփել է Արտակ Օսեյանը։ Նշենք, որ առաջին տուրում Բելգիայի հավաքականը՝ խոշոր (4-1) հաշվով հաղթել էր Հունգարիայի ընտրանուն։ 2-րդ տուրում իտալացիները 3-0 հաշվով պարտության են մատնել հունգարացիներին։ 2 տուրից հետո 4-ական միավոր են վաստակել իտալացիներն ու ՀՀ հավաքականը։ Այսօր մեր ընտրանին մրցելու է խմբի հետնապահ հունգարացիների հետ։ Այդ խաղում մեր թիմին հաղթանակ է անհրաժեշտ։ Հնարավոր է, որ հաղթողին որոշելու համար հարկ լինի հաշվի առնել խփած եւ բաց թողած գնդակների տարբերությունը, եթե իտալացիներն էլ ավարտական խաղը շահեն բելգիացիներից։ Ուստի մեր թիմին անհրաժեշտ է հունգարացիներին հաղթել խոշոր հաշվով։

Բելգիայի հավաքականի հետ խաղում մեր հավաքականը հանդես է եկել հետեւյալ կազմով. Բեստ, Մկրտումյան (Չիլինգարյան, 83), Սիմոնյան, Սաֆարյան, Վերանյան (Արմեն Հովհաննիսյան, 64), Գրիգորյան, Ժորա Հովհաննիսյան, Մանուչարյան (Մելիքսեթյան, 92), Ստեփանյան, Լոմբե, Օսեյան։

Նալբանդյանը դուրս մնաց մրցաշարից

Փարիզում ընթացող «Ռոլան Գարոսի» թենիսի մրցաշարի 1/16 եզրափակիչում անհաջողության մատնվեց Դավիթ Նալբանդյանը՝ զիջելով ռումինացի Վիկտոր Խանեսկուին (3-6, 6-4, 7-5, 1-6, 2-6)։ Հաջորդ փուլ դուրս եկան նաեւ Կիֆերը, Կանյասը, Ֆեդերերը։

Կանանց մրցապայքարում Լիխովցեւան հաղթեց իր հայրենակցուհի Դեմենտեւային, Պիերսը առավելության հասավ Շնայդերի նկատմամբ, իսկ Պետրովան պարտության մատնեց Բովինային։ Նշենք, որ անձրեւի պատճառով մի շարք հանդիպումներ անավարտ մնացին, հարկ եղավ որոշ մրցախաղեր էլ հետաձգել։

Վերջնագիծը հաջող էր Մովսիսյանի համար

Սարաեւոյում ավարտվեց շախմատի միջազգային մրցաշարը 10 շախմատիստների մասնակցությամբ։ 1-2-րդ տեղերը բաժանեցին Վիորել Բոլոգանն ու Իվան Սոկոլովը, որոնք վաստակեցին 6,5-ական միավոր։ Եթե Բոլոգանը մրցաշարի ընթացքում առաջատարի դերում էր, ապա Սոկոլովը հաղթող ճանաչվեց շնորհիվ գերազանց վերջնագծի։ Ավարտական 3 տուրերում նա հաղթեց Դիզդարեւիչին, Պրեդոեւիչին ու Շիրովին, մինչդեռ Բոլոգանը վաստակեց 2 միավոր։

Վերջնագծում մրցաշարային իրավիճակը զգալիորեն շտկեց նաեւ Սերգեյ Մովսիսյանը։ Նա հաղթեց Էլյանովին ու Դիզդարեւիչին, իսկ վերջին տուրում ոչ-ոքի ավարտեց պարտիան Պրեդոեւիչի հետ։ Մովսիսյանը 5 միավորով 4-5-րդ տեղերը բաժանեց Ալեքսեյ Շիրովի հետ։ Իսկ 3-րդ մրցանակակիր դարձավ Արտյոմ Տիմոֆեեւը (5,5 միավոր)։ Մյուս մասնակիցների ցուցանիշներն այսպիսին են. Էլյանով՝ 4,5, Պրեդոեւիչ՝ 4, Դիզդարեւիչ, Վոլոկիտին՝ 3-ական, Կոժուլ՝ 2։

Գուլիտին փոխարինեց Կումանը

43-ամյա Էրվին Կումանը՝ Ռոնալդ Կումանի եղբայրը, կգլխավորի հոլանդական «Ֆեյենոորդը» նոր մրցաշրջանում։ 1988 թ. Եվրոպայի չեմպիոնը կփոխարինի Հոլանդիայի հավաքականի իր նախկին թիմակից Ռուդ Գուլիտին, որը թիմի ցածր ցուցանիշների համար հրաժարական էր տվել։

Կումանը երկրի ավարտված առաջնությունում գլխավորում էր «Վալվեյկը», որը զբաղեցրեց 9-րդ տեղը։ Հետաքրքրական է, որ Էրվինի կրտսեր եղբայրը՝ «Այաքսի», «Բարսելոնի» եւ Հոլանդիայի հավաքականի նախկին անվանի պաշտպան Ռոնալդ Կումանը ոչ վաղ անցյալում մարզում էր «Ֆեյենոորդի» վաղեմի մրցակից Ամստերդամի «Այաքսը»։

Ալոնսոն ամրապնդում է առաջատարի դիրքերը

Իսպանացի Ֆեռնանդո Ալոնսոն ընթացիկ մրցաշրջանում «Ֆորմուլա-1» դասի աշխարհի առաջնությունում չորրորդ անգամ հաղթող ճանաչվեց։ Գերմանական Նյուրբուրգ քաղաքում անցկացված «Գրան պրիի» խաղարկությունում մեկնարկից առաջատարը ֆինն ավտոմրցարշավորդ Կիմի Ռայկոնենն էր, որը հիանալի հնարավորություն ուներ 3-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնելու։ Սակայն վերջնագծում նրա բոլիդի աջ անիվը չդիմացավ ճնշմանը։ Արդյունքում մի խումբ ավտոմրցարշավորդների հաջողվեց շրջանցել Ռայկոնենին, իսկ լավագույն արդյունքի հասավ Ալոնսոն։ 2-րդ տեղը զբաղեցրեց Հայդֆելդը։

Ընդհանուր հաշվարկով Ալոնսոն վաստակեց 59 միավոր եւ ամրապնդեց առաջատարի դիրքը։ 2-րդ տեղում Ռայկոնենն է (27 միավոր)։ Նույնքան միավոր ունի նաեւ Տրուլին։

Լավագույնը Պաոլո Սավոլդելին է

Իտալացի հեծանվորդ Պաոլո Սավոլդելին դարձավ «Ջիրո դ' Իտալիա» բազմօրյա հեծանվավազքի հաղթող, որն անցկացվում էր 88-րդ անգամ։ Բազմօրյա հեծանվավազքը վերջնագիծը հատեց Միլանում։ Վերջին՝ 20-րդ փուլում հաղթող ճանաչվեց իտալացի Ալեսանդրո Պետակին։ Սավոլդելին թեեւ այս փուլում 24-րդն էր, սակայն ընդհանուր հաշվարկով դա նրա հաղթանակի վրա չազդեց։ Իտալացի հեծանվորդը, որ հանդես էր գալիս «Դիսկավերի Չենել» թիմում, արդեն 2-րդ անգամ է դառնում «Ջիրո դ' Իտալիա» հեծանվավազքի հաղթող։ Առաջին անգամ նրան հաջողությունն ուղեկցել էր 2002 թ.։

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Ծանուցում

Աճուրդ ամերիկյան դեսպանատանը

Աճուրդի են հանվում գրասենյակային ու բնակարանային կահույք, համակարգիչներ եւ այլ ապրանքներ: Աճուրդային վաճառքը կկայանա **2005 թ. հունիսի 11-ին եւ 12-ին, ժամը 10:00-19:00, Բաղրամյան 18 հասցեում գտնվող դեսպանատան նախկին շենքում:** Աճուրդի ներկայացվող ապրանքները կարող եք զննել ուրբաթ օրը՝ հունիսի 10-ին, ժամը 10:00-19:00 եւ շաբաթ օրը՝ հունիսի 11-ին, ժամը 9:00-10:00: Զննումն անվճար է:

Մեկ այլ աճուրդային վաճառք տեղի կունենա **2005 թ. հունիսի 18-ին եւ 19-ին, ժամը 10:00-19:00, ԱՄՆ դեսպանատան պահեստում, որի հասցեն է Չարբախ, Արարատյան 90:** Ապրանքները կարող եք զննել ուրբաթ օրը՝ հունիսի 17-ին, ժամը 10:00-19:00 եւ շաբաթ օրը՝ հունիսի 18-ին, ժամը 9:00-10:00: Զննումն անվճար է:

Լոտերը վաճառվելու են այնպես, ինչպես կան (ԱՄՆ դեսպանատունը վաճառքի հանված ապրանքների որակի վերաբերյալ երաշխիքներ չի տրամադրում): Կիրառվող աճուրդային վաճառքի նոր ձեւը թույլ է տալիս գնել լոտի առանձին իրեր. եթե ուզում եք մահճակալ, ապա կարող եք գնել միայն մահճակալ:

Պահեստ մուտք գործելու համար օգտվեք Շահրուրի փողոցի կողմի մուտքից: Այն ֆիզիկական/իրավաբանական անձինք, ովքեր մաքսային վճարումներից զերծ գնումներ կատարելու իրավունք չունեն, պարտավոր են ապրանքը գնելուց հետո ՀՀ համապատասխան մարմինների հետ կարգավորել հարկային եւ մաքսային վճարումների հետ կապված հարցերը:

Մանրամասն տեղեկությունների համար կարող եք այցելել www.usa.am էջի հայտարարությունների բաժինը կամ զանգահարել 46-41-87 հեռախոսահամարով:

INVITATION TO BID

UNDP Armenia Country Office is inviting all interested construction companies to participate in refurbishment bidding of SME DNC central office.

To be considered, the companies should have

- At least three years of professional experience in the field
- Experience in conducting at least two similar contracts (similar by nature, scope and amount should be provided and references are required)

UN DP Armenia

Interested companies may obtain further information and the full set of ITB documents at the following address:

Name of Office:	UNDP Armenia Country Office
Address:	14 Petros Adamyan str, Yerevan, 375010, Armenia
Telephone & Fax:	Tel.: +37410 566073 ext. 119, Fax: +37410 543811
Contact Person:	Mr. Gagik Shahinyan

Proposals must be delivered to the above office on or before 16:00, 17 June 2005. Late proposals shall be rejected.

UNDP Armenia Country Office
14 Petros Adamyan str., Yerevan, Armenia

Հասարակայնության ծանուցում

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մշակվում է **ՀՀ Տավուշի մարզի Սեւքարի գյուղապետարանը խմելու տնտեսական նպատակով իր վարչական տարածքում գտնվող «Տլուր», «Շահնազար», «Քարանով», «Մամոոս» եւ «Միջի ջուր»** կոչվող աղբյուրներից ստորերկրյա ջրային ռեսուրսներից 2.0 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին, ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային ռեսուրսների կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. հունիսի 6-ին, ժամը 16:00-ին, Կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

Կորել է

«Հովիկ-95» ՍՊԸ-ի տեսոնքիսքի վկայականը N 01Ա-016501, գրանցման ամսաթիվ՝ 09.08.95 թ., գրանցման N 271.110.00602:

www.azg.am

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջ» պետական ոչ առեւտրային կազմակերպությունը (նախկինում բազային բժշկական ուսումնարան) ընդունվողների համար հայտարարում է 2005-2006 ուսարվա

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ

Անվճար ուսուցման տեղերի համար՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ՝ «Քույրական գործ», «Մանկաբարձական գործ», «Դեղագործություն» մասնագիտությունների գծով:

Վճարովի հիմունքով ուսուցման տեղերի համար՝ միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) եւ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթությամբ՝ «Քույրական գործ», «Մանկաբարձական գործ», «Դեղագործություն» եւ «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտությունների գծով:

Ուսումնական գործընթացն իրականացվում է միջազգային չափանիշներին համապատասխանող չափորոշիչներով եւ ծրագրերով:

«Քույրական գործ» եւ «Մանկաբարձական գործ» մասնագիտությունների ուսման տեւողությունը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար 3 տարի է, իսկ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար՝ 4 տարի: «Ատամնատեխնիկական գործ» եւ «Դեղագործություն» մասնագիտությունների ուսման տեւողությունը միջնակարգ (լրիվ) ընդհանուր (10-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար 2 տարի է, իսկ հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթությամբ դիմորդների համար՝ 3 տարի: Ուսուցումը առկա է (ստացիոնար), հայերեն լեզվով:

Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջի շրջանավարտները դիպլոմներ ստանալուց հետո իրավունք ունեն անմիջապես անցնել աշխատանքի ինչպես հանրապետության, այնպես էլ արտասահմանյան բուժհիմնարկներում:

Ներկայումս հանրապետության բուժկանխարգելիչ հիմնարկների կողմից Երեւանի պետական հենակետային բժշկական քոլեջը ճանաչված է որպես նման որակավորում ունեցող լավագույն մասնագետների պատրաստման դարբնոց:

Քոլեջը համագործակցում է. Ռուսաստանի ֆեդերացիայի Առողջապահության նախարարության ուսումնագիտամեթոդական կենտրոնի, Բելգիայի Տուռնաու քաղաքի «Հիվսենս» բժշկական քոլեջի հետ, ներգրավված է Համաշխարհային բանկի կողմից ֆինանսավորվող «Ընտանեկան բուժքույրերի» պատրաստման, Հայաստանում սոցիալական բարեփոխումների ՀՍԲԾ եւ ՆՈՎԱ բուժքույրերի եւ մանկաբարձների վերապատրաստման ծրագրերում: Ուսումնառության ընթացքում կազմակերպվում են ուսանողների եւ դասախոսների փոխայցելություններ գիտելիքների կատարելագործման եւ փորձի փոխանակման նպատակով:

Քոլեջ կարող են դիմել միջնակարգ լրիվ ընդհանուր (10-ամյա), մասնագիտական տեխնիկական, միջին եւ բարձրագույն մասնագիտական կրթություն ունեցող անձինք, որոնք անվճար ուսուցման տեղերում հանձնում են ընդունելության քննություն՝ 2 առարկաներից «Հայոց լեզու» թելադրություն, «Կենսաբանություն» բանավոր, իսկ վճարովի հիմունքով ուսուցման տեղերում՝ համալիր բանավոր քննություն՝ «Հայոց լեզու» եւ «Կենսաբանություն» առարկաներից: Հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթություն ունեցող անձինք վճարովի հիմունքով ուսուցման տեղերում հանձնում են համալիր բանավոր քննություն «Հայոց լեզու» առարկայից եւ «Կենսաբանություն» առարկայի «Մարդ» բաժնից:

Համալիր քննությանը զուգընթաց պարզվում է դիմորդի մասնագիտական կողմնորոշվածությունը եւ ընդհանուր զարգացվածությունը: Իսկ «Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության գծով՝ նաեւ դիմորդի ձեռքի աշխատանքի կարողությունը:

Դիմորդը քոլեջի ընդունող հանձնաժողովին անձամբ ներկայացնում է՝

ա) դիմում,
բ) կրթության մասին փաստաթուղթ,
գ) 4 լուսանկար 3x4սմ չափսի,
դ) տեղեկանք առողջական վիճակի մասին (086 Ու ձեւ),
ե) անձը հաստատող փաստաթուղթ (անձնագիր կամ ծննդյան վկայական՝ մինչեւ 16 տարեկան դիմորդի համար, կամ զինվորական գրքույկ, կամ ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության բաժինների կողմից տրվող, անձը հաստատող ժամանակավոր փաստաթուղթ, ՀՀ անձնագիր, կացության վկայական, փախստականի վկայական),
զ) փաստաթուղթ զինվորական ծառայությանն առնչության մասին զորակոչային տարիք ունեցող դիմորդից ընդունվում են զինհաշվառման փաստաթղթերում տարկետման իրավունք տվող համապատասխան նշումի կամ չզորակոչվելու պատճառը հաստատող այլ նշումների առկայության դեպքում, իսկ նախկինում առողջության պատճառով տարկետում ունեցողներից՝ ռազմաբժշկական կենտրոնական հանձնաժողովի նշումների առկայության դեպքում ,
է) ընդունելության արտոնության իրավունքը հաստատող փաստաթուղթ:

Ընդունելության կազմակերպման եւ անցկացման համար դիմորդը նախապես վճարում է 1000 (հազար) դրամ:

Միջնակարգ հանրակրթական դպրոցը ոսկե կամ արծաթե մեդալով, պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունները գերազանցության դիպլոմով ավարտած դիմորդները ընդունվում են հաստատություններ առանց ընդունելության քննությունների՝ տվյալ մասնագիտության անվճար ուսուցման տեղերի հաշվին՝ ուսումնական հաստատության ընդունող հանձնաժողովի որոշմամբ:

Քննությունները դրական գնահատականներով հանձնած դիմորդներից մրցույթից դուրս ընդունվում են՝

ա) առաջին եւ երկրորդ խմբերի եւ մինչեւ 18 տարեկան մանկուց հաշմանդամները, որոնց բժշկասոցիալական փորձաքննական հանձնաժողովի եզրակացության համաձայն, տվյալ մասնագիտությամբ սովորելը հակացուցված չէ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների դիմորդների ընդունելության՝ օրենքով սահմանված բժշկական հակացուցումների ցանկին համապատասխան,

բ) Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության ժամանակ զոհված (մահացած եւ առաջին խմբի հաշմանդամ դարձած զինծառայողների երեխաները, ժամկետային զինծառայության պարտականությունները կատարելիս հաշմանդամ դարձած քաղաքացիները, համաձայն ՀՀ պաշտպանության նախարարության, ՀՀ կառավարությանն առընթեր ՀՀ ոստիկանության, ՀՀ Կառավարությանն առընթեր ազգային անվտանգության նախարարության եւ ՀՀ Կառավարությանն առընթեր արտակարգ իրավիճակների վարչության կողմից տրված վկայականների,

գ) առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաները եւ առանց ծնողական խնամքի մնացած երեխաների թվին պատկանող անձինք, որոնց 23 տարին չի լրացել մինչեւ տվյալ ուսումնական տարվա սեպտեմբերի 1-ը,

դ) բժշկական հիմնարկներում ավելի քան 5 տարվա կրտսեր բուժաշխատողի աշխատանքային ստաժ ունեցող դիմորդները,

ե) պարտադիր ժամկետային զինվորական ծառայությունից զորացրված դիմորդները (յուրաքանչյուր մասնագիտության գծով 1 տեղ):

Փաստաթղթերն ընդունվում են՝

ա) անվճար ուսուցման տեղերի համար՝ 2005թ. հունիսի 6-ից մինչեւ հուլիսի 10 -ը ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 9:00-ից մինչեւ 16:00-ը:

բ) վճարովի հիմունքով ուսուցման տեղերի համար՝ 2005թ. հունիսի 6-ից մինչեւ օգոստոսի 6-ը, ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 900-ից մինչեւ 1600-ը:

Ընդունելության քննություններն անցկացվում են 2005թ. հուլիսի 11-ից մինչեւ օգոստոսի 21-ը:

Անվճար ուսուցման տեղերի համար կրթաթոշակ տրվում է ընդհանուր հիմունքներով:

Անվճար ուսուցման տեղերի ընդունելության քննություններին մասնակցած, դրական գնահատականներ ստացած, բայց մրցույթով չանցած դիմորդն անվճար ուսուցման տեղերում ընդունվածների հրամանագրումից հետո, 2 օրվա ընթացքում, կարող է ներկայացնել դիմում տվյալ մասնագիտության վճարովի ուսուցմամբ տեղերում ընդունելության մրցույթին մասնակցելու համար:

Վճարովի հիմունքով ընդունված դիմորդի հետ կնքվում է պայմանագիր ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից հաստատված վարձաչափի վճարման մասին:

Վճարովի հիմունքով ընդունված դիմորդի 1 տարվա ուսման վարձը կազմում է՝

«Քույրական գործ» մասնագիտության համար	90 000 դրամ
«Մանկաբարձական գործ» մասնագիտության համար	120 000 դրամ
«Դեղագործություն» մասնագիտության համար	120 000 դրամ
«Ատամնատեխնիկական գործ» մասնագիտության համար	180 000 դրամ

Հիմնական ընդհանուր (8-ամյա) կրթություն ունեցող դիմորդների համար առաջին տարվա ուսման վարձը կազմում է 60 000 դրամ:

Վճարովի հիմունքով ընդունված ուսանողների համար, բոլոր մասնագիտությունների գծով գործում է զեղչերի համակարգ 50%-ի չափով.

ա) օրինակելի վարք եւ ուսման գերազանց առաջադիմություն ցուցաբերած,
բ) մարտական առաջադրանք կատարելիս զոհված ազատամարտիկների երեխաների,
գ) ծնողական խնամքից զրկվածների:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել քոլեջի ընդունող հանձնաժողովին:

Հասցեն՝ Կորյունի 10
Հեռախոսներ՝ 565730, 583141, 525808

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ՝ 65, դասիչ՝ 69150 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան՝ 30. 05. 2005 Գինը՝ 100 դրամ